

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกำลังพลทหารช่างที่ 2
จังหวัดนครราชสีมา

นายสุภานวงศ์ โยกุลฤ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

**Factors Affecting Smoking Behavior of the Soldiers in the 2nd
Engineer Regiment, Nakhon Ratchasima Province**

Mr.Suphanuwong Yokutphu

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics in Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกำลังพลทหารช่างที่ 2

จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อและนามสกุล นายสุภาณวงศ์ โยกุลฎู

วิชาเอก เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เรวดี จรุงรัตนางค์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2565

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เรวดี จรุงรัตนางค์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

.....
(อาจารย์ ดร. พัชรี ฝาสุข)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกำลังพลทหารช่างที่ 2

จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา นายสุภาณุวงศ์ โยกุลคุณ รหัสนักศึกษา 2596000105 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี จรุงรัตนางค์ **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมาและ (2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการเก็บแบบสอบถามด้วยวิธีการสุ่มแบบง่ายของกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 300 ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์สมการถดถอยด้วยแบบจำลองโลจิสติก

ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างประมาณเกือบครึ่ง (ร้อยละ 46) มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยประมาณ 26 ปี และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 80.4) และจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 41.3) ทั้งนี้มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 12,545 บาท โดยอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรกคือ 16 ปี และสูบบุหรี่เฉลี่ย 200 มวนต่อเดือน และมีรายจ่ายจากค่าบุหรี่เฉลี่ยประมาณ 1,066 บาทต่อเดือน (2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่จะเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ขณะที่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นและความสามารถในการควบคุมตนเองจะช่วยลดโอกาสที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่ให้น้อยลง นอกจากนี้ยังพบว่า การมีญาติพี่น้องสูบบุหรี่ก็ส่งผลให้โอกาสในการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ขณะที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม เช่น อายุ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น นโยบายรัฐควรมุ่งเน้นไปที่ผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่ให้หลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเริ่มสูบบุหรี่ นอกจากนี้ มาตรการใดที่จะส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมการควบคุมตนเองเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลลดโอกาสในการตัดสินใจสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่

คำสำคัญ การสูบบุหรี่ การควบคุมตนเอง นครราชสีมา

Independent Study title: Factors Affecting Smoking Behavior of the Soldiers in the 2 nd Engineer Regiment, Nakhon Ratchasima Province

Author: Mr. Suphanuwong Yokutphu; **ID:** 2596000105; **Degree:** Master of Economics;

Independent Study advisor: Dr. Rawadee Jarungrattanapong, Assistant Professor; **Academic year:** 2021

Abstract

The objectives of this study were (1) to examine the smoking behavior of soldiers in the 2nd engineer regiment, Nakhon Ratchasima province (2) to investigate the factors affecting the smoking behavior of the soldiers in the 2 nd engineer regiment, Nakhon Ratchasima province.

This study used the primary data from a questionnaire collection using the simple random sampling method of the 300 individuals in the 2nd Engineer Regiment, Nakhon Ratchasima Province. The data were analyzed using percentage, mean, and regression analysis with the logistic model.

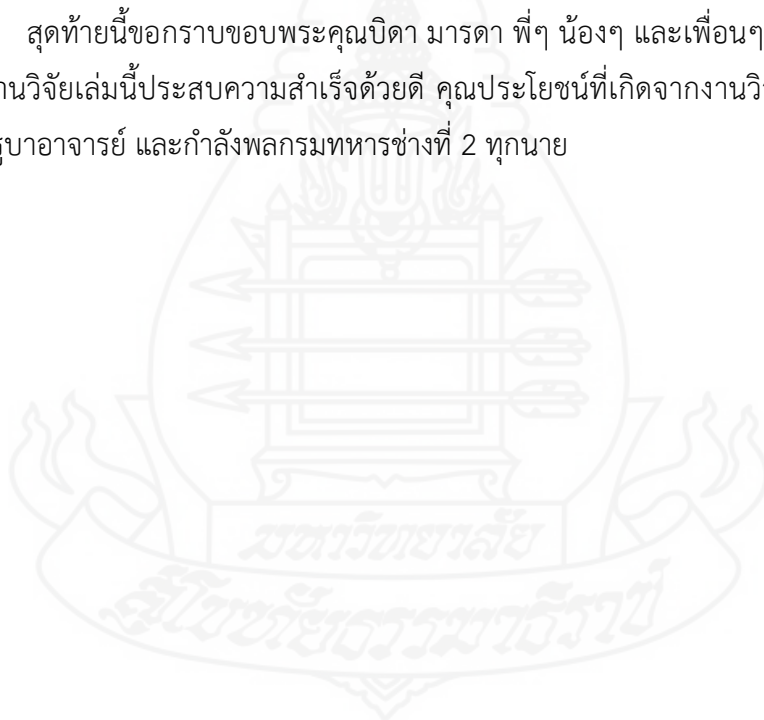
The results showed that (1) approximately half of the respondents were smokers (46%) and the average age of respondents was 26.1 years. Most respondents were single (80.4%) and graduated high school level (41.3%). The average monthly income of respondents was about 12,545 baht. The average age that the respondents started smoking for the first time was 16 years old. The average number of cigarettes smoked per month was about 200 cigarettes and the average cigarette purchasing was about 1,066 baht per month. (2) The factors affecting smoking decisions at a significance level of 0.01 were that having close friends who smoke increased the likelihood of smoking decisions, as well as higher education and self-control behavior can help to reduce the likelihood of smoking decisions. It also found that having relatives who smoke increased the likelihood of smoking decisions at a significant level of 0.05. However, the demographic variables, such as age and income, were not correlated significantly with smoking behavior. Therefore, government policy should focus on the new smokers by avoiding the environments that encourage them to smoke. Furthermore, any measure that can improve the self-control behaviors of individuals would help to reduce the likelihood of smoking decisions of new smokers.

Keywords: Smoking, Self-control, Nakhon Ratchasima

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี จรุงรัตนาพงศ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์อาจารย์ที่ปรึกษาจากสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ถ่ายทอดความรู้และแนวความคิดทางด้านวิชาการอันมีคุณค่า ตลอดจน ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ทางด้านวิชาการ และขอบคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่อำนวยความสะดวกทุกด้านซึ่งมีผลทำให้การศึกษาประสบผลสำเร็จ และขอบคุณผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา ทุกนายที่เสียสละเวลา ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ ทุกคน ที่ให้กำลังใจ จนทำให้งานวิจัยเล่มนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี คุณประโยชน์ที่เกิดจากงานวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่ บุพการี ครูบาอาจารย์ และกำลังพลกรมทหารช่างที่ 2 ทุกนาย

สารบัญ

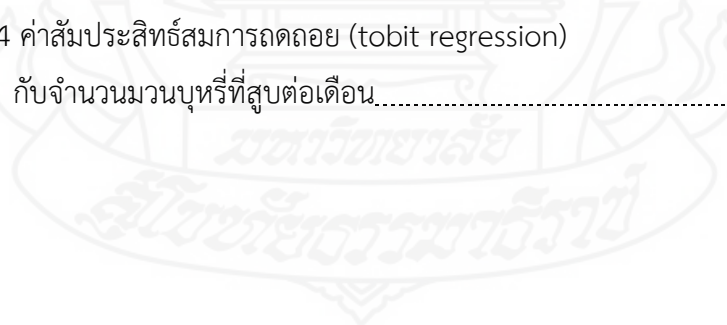
		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	สารบัญตาราง.....	ณ
	สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	7
	กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	7
	สมมติฐานในการศึกษา.....	8
	ขอบเขตของการวิจัย.....	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	10
	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	22
	รูปแบบการวิจัย.....	22
	แหล่งที่มาของข้อมูล.....	22
	ประชากรและวิธีสุ่มตัวอย่าง.....	22
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	23
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม.....	28
ความพอใจของการบริโภคต่างเวลา (time preferences).....	34
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง.....	37
ความสามารถในการควบคุมตนเอง	40
การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (correlation analysis)	46
การวิเคราะห์ตัวแปรด้วยสมการโลจิสต์ (logistic regression)	48
การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ต่อเดือน	52
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
สรุปการศึกษา	56
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	67
ประวัติผู้ศึกษา.....	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	28
ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	29
ตารางที่ 4.3 การแปลความหมายของทางเลือก.....	35
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่.....	37
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่.....	38
ตารางที่ 4.6 คำถามเชิงลบ (negative).....	41
ตารางที่ 4.7 ข้อความเชิงบวก (positive).....	41
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความสามารถการควบคุมตนเอง (self-control) ระหว่างคนสูบและไม่สูบบุหรี่ต่อคำถามเชิงลบตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่.....	43
ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความสามารถการควบคุมตนเอง (self-control) ระหว่างคนสูบและไม่สูบบุหรี่ต่อคำถามเชิงบวก.....	44
ตารางที่ 4.10 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	45
ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่	48
ตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สมการโลจิสต์ (logistic regression) กับการสูบบุหรี่.....	50
ตารางที่ 4.13 Marginal effect ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม.....	52
ตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอย (tobit regression) กับจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อเดือน.....	54

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 สัดส่วนของผู้สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่.....	4
ภาพที่ 1.2 จำแนกผู้สูบบุหรี่ตามช่วงอายุ.....	5
ภาพที่ 1.3 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไป.....	6
ภาพที่ 3.1 ลักษณะของเส้นกราฟ ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิท.....	25
ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบร้อยละและจำนวนที่มีญาติสูบบุหรี่.....	31
ภาพที่ 4.2 เปรียบเทียบร้อยละและจำนวนที่มีเพื่อนสูบบุหรี่.....	32
ภาพที่ 4.3 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละโรคประจำตัว.....	33
ภาพที่ 4.4 การแปลความหมายของทางเลือก.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การอนามัยโลก หรือ World Health Organization (WHO) มีคำเตือนเกี่ยวกับพิษภัยของบุหรี่ ที่ยังคงเป็นภัยร้ายคร่าชีวิตประชากรทั่วโลกถึง 8 ล้านคนในแต่ละปี ในจำนวนนี้ร้อยละ 40 เสียชีวิตจากโรคปอด และอีกประมาณ 1 ล้านคน เสียชีวิตจากการได้รับควันบุหรี่มือสอง ขณะที่มียุติภัยต่ำกว่า 5 ปี มากกว่า 60,000 คน ต้องเสียชีวิตจากการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ ซึ่งมีสาเหตุจากควันบุหรี่มือสอง (สำนักข่าวไทยพีบีเอส (ออนไลน์) ข้อมูล ณ วันที่ 30 พ.ค. 2564)

สาเหตุที่ทั่วโลกมีการบริโภคยาสูบอย่างกว้างขวาง เนื่องจากยาสูบเป็นสินค้าชนิดเดียวที่ทำอันตรายต่อทุกคนที่บริโภคแต่เป็นสินค้าที่ถูกกฎหมาย นอกจากนั้นบุหรี่ยังมีราคาไม่แพง และอุตสาหกรรมยาสูบมีการทำการตลาดอย่างกว้างขวางทั่วโลก โดยใช้กลยุทธ์ทางการตลาดและส่งเสริมการขาย ในขณะที่ประชาชนยังขาดความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยของยาสูบ ตลอดจนจนประเทศต่างๆ ยังไม่มีนโยบายสาธารณะ หรือกฎหมายในการควบคุมยาสูบ (แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติฉบับที่สอง พ.ศ. 2559- 2562)

บุหรี่ยังเป็นต้นเหตุของโรคหัวใจและโรคหลอดเลือดอื่นๆ รวมถึงโรคเส้นเลือดสมอง ซึ่งรวมกันแล้วเป็นสาเหตุการเสียชีวิตระดับต้นๆ ของโลก โรคหัวใจและหลอดเลือดคร่าชีวิตประชากรโลกมากกว่าสาเหตุอื่นๆ การสูบบุหรี่ และการได้รับควันบุหรี่มือสองเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตร้อยละ 12 จากโรคหัวใจทั้งหมด และเป็นสาเหตุสำคัญลำดับที่ 2 ของการเสียชีวิตจากโรคหัวใจ และหลอดเลือด รองจากโรคความดันโลหิตสูง (สำนักข่าวไทยพีบีเอส (ออนไลน์) ข้อมูล ณ วันที่ 31 พ.ค. 2564)

จากการวิเคราะห์ของธนาคารโลก เกี่ยวกับรายได้และความสูญเสียจากการบริโภคยาสูบ ในปี พ.ศ. 2538 พบว่าในทุก ๆ 1,000 ต้นของยาสูบที่ผลิตออกมา จะทำรายได้หรือผลกำไรสุทธิให้แก่ผู้ผลิตบุหรี่ปริมาณ 65 ล้านบาท แต่ทำให้มีผู้เสียชีวิต 650 คน และเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจสูงถึง 745 ล้านบาท (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 28)

สำหรับในประเทศไทย พบว่าในปี 2560 มีผู้เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่รวม 72,656 คน คิดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจรวมทั้งหมด ปีละ 220,461 ล้านบาท ต้นทุนความสูญเสียสามารถแยกเป็นการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร 131,073 ล้านบาท และค่ารักษาพยาบาล 77,626 ล้านบาท

ขณะที่ภาครัฐจัดเก็บรายได้จากภาษียาสูบได้ จำนวน 68,603 ล้านบาทซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับแล้วจะพบว่ามีความสูญเสียมากกว่ารายได้ที่รัฐจัดเก็บได้จากภาษียาสูบถึง 3.2 เท่า (เริงฤดี ปธานวนิช: 2562)

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีความพยายามเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการออกมาตรการเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบทั้งผู้สูบบุหรี่ใหม่และผู้สูบบุหรี่เดิม โดยสามารถจำแนกมาตรการหลักได้เป็น 3 มาตรการใหญ่ๆ ดังนี้

1.1 มาตรการการทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การขึ้นภาษียาสูบ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มาตรา 165 ห้ามมิให้ผู้ใดครอบครองยาสูบที่มีได้เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้เกินกว่าห้าร้อยกรัม หรือยาสูบประเภทยาเส้นที่มีได้เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้เกินกว่าหนึ่งกิโลกรัม เว้นแต่เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรม ที่ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตยาสูบมีไว้ในโรงงานอุตสาหกรรมหรือคลังสินค้าทัณฑ์บน

1.2 มาตรการการบังคับใช้กฎหมาย เช่น

1.2.1 ห้ามผู้ใดขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 ห้ามผู้ใดขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับอายุของผู้ซื้อหรือผู้รับการให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ให้ผู้ขายหรือผู้ให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแจ้งให้บุคคลดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่แสดงอายุของบุคคลนั้นก่อน แล้วแต่กรณี

ห้ามผู้ใดใช้ จ้าง วาน หรือยินยอมให้บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบ)

1.2.2 กำหนดสถานที่ห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 ห้ามผู้ใดขายผลิตภัณฑ์ยาสูบในสถานที่ ดังต่อไปนี้

- 1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- 2) สถานบริการสาธารณสุข สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และ ร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- 3) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- 4) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก
- 5) สถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำ

ของคณะกรรมการ

1.2.3 การห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 42 ห้ามผู้ใดสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่

1.2.4 การใช้ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 มาตรา 38 ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อขายในราชอาณาจักร ต้องดำเนินการให้หีบห่อผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือผลิตภัณฑ์ยาสูบมีขนาด สี สัญลักษณ์ ฉลาก รวมทั้งลักษณะการแสดงเครื่องหมายการค้า สัญลักษณ์ รูปภาพ และข้อความเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ก่อนที่จะนำออกจากแหล่งผลิตหรือก่อนที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร แล้วแต่กรณี

ห้ามผู้ใดขายผลิตภัณฑ์ยาสูบที่มีได้จัดให้มีหีบห่อผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือแสดงเครื่องหมายการค้าสัญลักษณ์ รูปภาพ และข้อความ ตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของประชาชน ให้คณะกรรมการพิจารณาว่าสมควรปรับปรุงประกาศตามวรรคหนึ่งหรือไม่ ทุกสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะกรรมการจะพิจารณาปรับปรุงประกาศดังกล่าวในกำหนดระยะเวลาที่เร็วกว่านั้นก็ได้

1.3 มาตรการการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ผ่านการสื่อสารในระดับต่าง ๆ เช่น

1.3.1 การประชาสัมพันธ์ต่อกลุ่มเป้าหมาย

1.3.2 การประสานการดำเนินการกับภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดพลังในสังคม

1.3.3 การใช้กระบวนการทางสังคม โดยการสร้างค่านิยมใหม่ในสังคม

ไม่ยอมรับให้ผู้มีชื่อเสียงเป็นผู้แสดงการโฆษณา การนำมิติทางศาสนา ข้อห้ามตามหลักศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม (พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2535 (2557, หน้า 82-83)

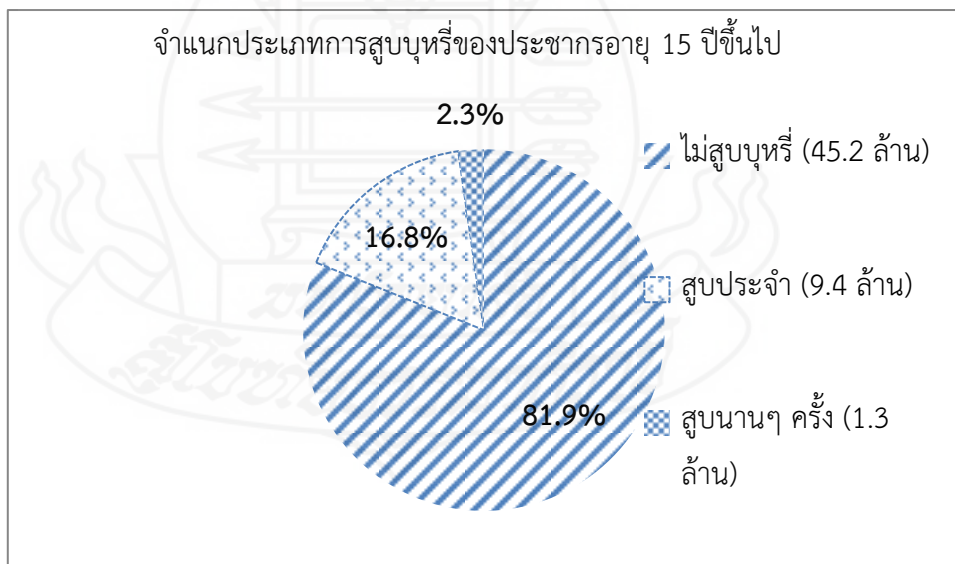
สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินเปิดเผยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครัวเรือนส่วนบุคคลตัวอย่าง ตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม - 31 กรกฎาคม 2560 จากครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น 46,300 ครัวเรือนทั่วประเทศ พบว่าจากจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ทั้งสิ้น 55.9 ล้านคน เป็นผู้สูบบุหรี่ 10.7 ล้านคน (ร้อยละ 19.1) แยกเป็นผู้ที่สูบเป็นประจำ 9.4 ล้านคน (ร้อยละ 16.8) และเป็นผู้ที่สูบนานๆ ครั้ง 1.3 ล้านคน (ร้อยละ 2.2) กลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่สูงสุด (ร้อยละ 21.9) กลุ่มอายุ 45-59 ปี (ร้อยละ 19.1) และ 20-24 ปี (ร้อยละ 20.7) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 14.4 กลุ่มเยาวชน (อายุ 15-19 ปี) มีอัตราการสูบบุหรี่ต่ำสุด (ร้อยละ 9.7) ผู้ชายสูบบุหรี่ (ร้อยละ 37.7) มากกว่าผู้หญิง (ร้อยละ 1.7) อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 20.9) สูงกว่าในเขตเทศบาล (ร้อยละ 17.0) โดยภาคใต้มีอัตราการสูบบุหรี่สูงสุด (ร้อยละ 24.5) รองลงมา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 21.1) ภาคกลาง (ร้อยละ 17.6) และภาคเหนือ (ร้อยละ 17.1) มีอัตราการสูบบุหรี่ใกล้เคียงกัน กรุงเทพมหานครมีอัตราการสูบบุหรี่ต่ำสุด (ร้อยละ 15.4)

นอกจากนี้แล้วยังได้ทำการศึกษาสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560 พบว่า จากจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น 55.9 ล้านคน (ภาพที่ 1.1) เป็นผู้ที่สูบบุหรี่ 10.7 ล้านคน (ร้อยละ 19.1) แยกเป็นผู้ที่สูบเป็นประจำ 9.4 ล้านคน (ร้อยละ 16.8) และเป็นผู้ที่สูบนาน ๆ ครั้ง 1.3 ล้านคน (ร้อยละ 2.3) กลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่สูงสุด (ร้อยละ 21.9)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ (ภาพที่ 1.2) กลุ่มอายุ 20-24 ปี (ร้อยละ 20.7) กลุ่มอายุ 45-59 ปี (ร้อยละ 19.1) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 14.4 กลุ่มเยาวชน(อายุ 15-19 ปี) มีอัตราการสูบบุหรี่ต่ำสุด (ร้อยละ 9.7)

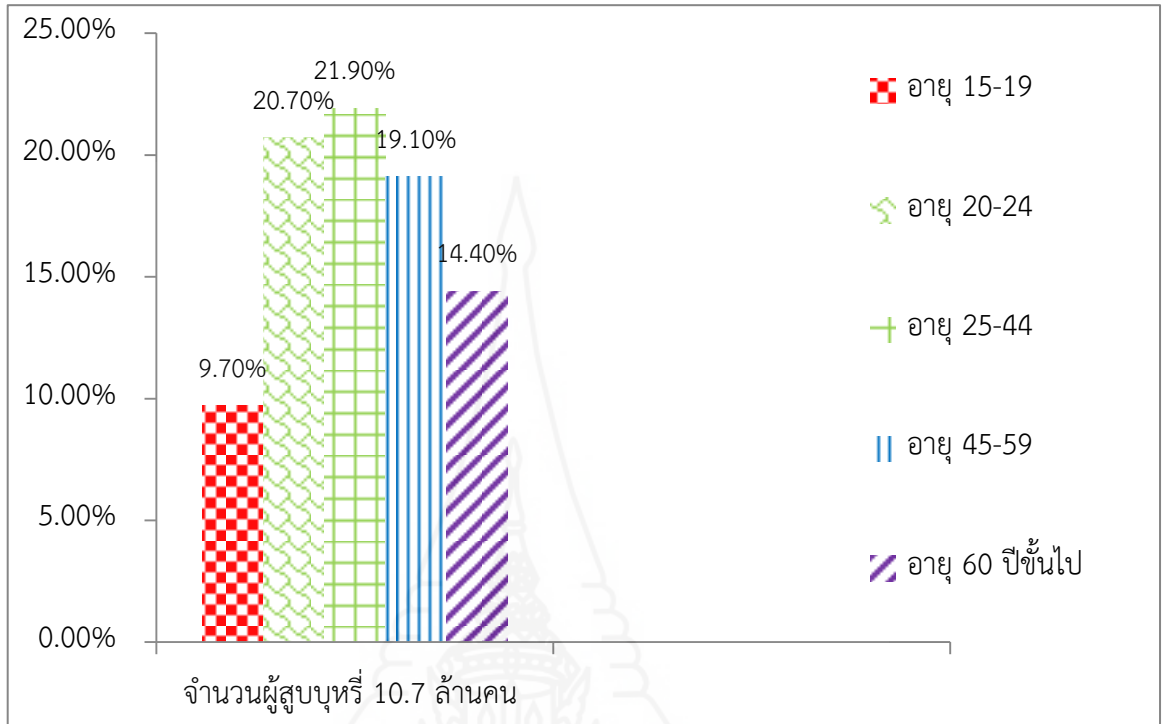
เมื่อดูแนวโน้มการสูบบุหรี่ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปแล้ว (ภาพที่ 1.3) อัตราการสูบบุหรี่โดยภาพรวมตั้งแต่ปี 2547 ถึง ปี 2560 มีแนวโน้มลดลงนั้นคือลดจากร้อยละ 23.0 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 19.1 ในปี 2560 เมื่อจำแนกตามเพศแล้ว ผู้ชายมีอัตราสูบบุหรี่ลดลงมากกว่าผู้หญิง โดยผู้ชายลดลงจากร้อยละ 43.7 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 37.7 ในปี 2560 สำหรับผู้หญิงลดลงจากร้อยละ 2.6 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 1.7 ในปี 2560

ภาพที่ 1.1 สัดส่วนของผู้สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่

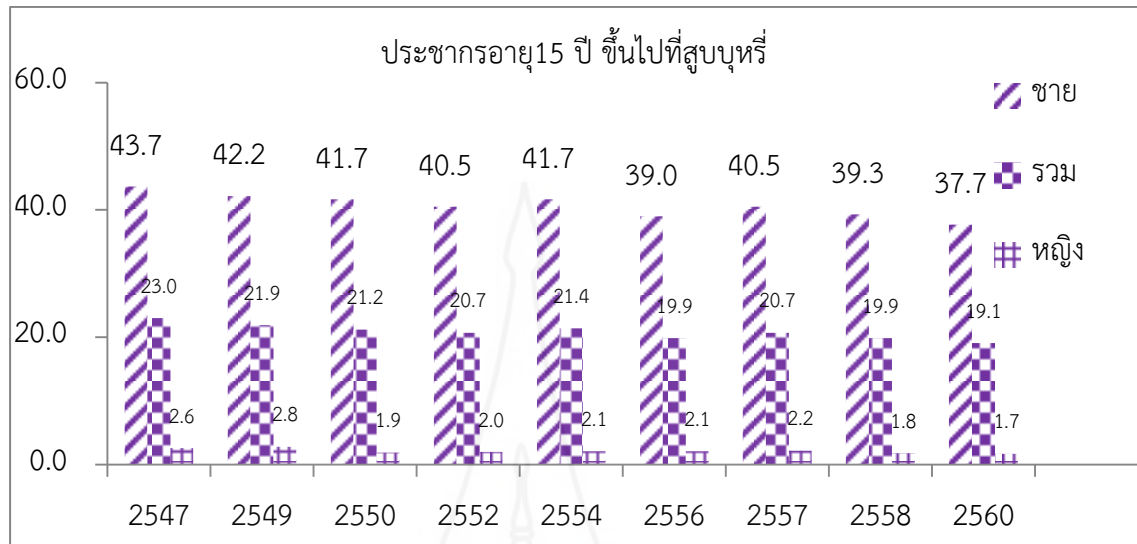
ที่มา: ข้อมูล สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการศึกษาสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560

ภาพที่ 1.2 จำแนกผู้สูบบุหรี่ตามช่วงอายุ

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการศึกษาสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560

ภาพที่ 1.3 อัตราส่วนสูบบุหรี่ต่อประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไปจำแนกตามเพศ

ที่มา:สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการศึกษาสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560

จากรายงานวิจัยของ พรรณปพร ลีวิโรจน์ และ อรวรรณ คุณสนอง (2559) พบว่า แม้จะมีมาตรการการลดการสูบบุหรี่กันอย่างแพร่หลายในหลายๆ รูปแบบ อีกทั้ง WHO (World Health Organization) มีข้อตกลงของประชาคมโลกให้ทุกวัน 31 พฤษภาคมของทุกปีเป็นวันงดสูบบุหรี่ รวมทั้งได้กำหนดกฎหมายบังคับใช้ในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา หรือการห้ามขายบุหรี่ให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี หากผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษจำคุก 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท รวมทั้งการห้ามขายสินค้าอื่นและแอมบุหรี หรือขายบุหรีและแอมสินค้าอื่น ห้ามโฆษณาทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้สถานประกอบการและสถานที่สาธารณะเป็นเขตปลอดบุหรี (สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ, 2554) และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี พ.ศ.2535 โดยกำหนดสถานที่สาธารณะปลอดบุหรีและขยายพื้นที่มากขึ้น จนกระทั่งมีประกาศจากกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2550 กำหนดสถานที่สาธารณะมีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรีและกำหนดส่วนใดส่วนหนึ่งให้เป็นเขตปลอดบุหรี (ศูนย์วิจัยและการจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ, 2551) การไม่ให้โฆษณา ณ จุดขาย การแนะนำให้ออกกำลังกายอย่างหนักเมื่อรู้สึกอยากสูบบุหรี (Harper et al., 2012) รวมทั้งมาตรการการใช้ยาบำบัดและทางจิตบำบัดในหลายรูปแบบต่างๆ มาเป็นระยะเวลาานาน ปรากฏว่าส่งผลให้ผู้สูบบุหรีมีจำนวนลดลงได้ไม่มากนัก แต่กลับมีผู้ที่เป็นนักสูบบุหรีใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและอายุของผู้สูบบุหรีในการสูบครั้งแรกก็มีอายุน้อยลงทุกที เพราะเนื่องจากมาตราที่ผ่านมา เป็นมาตรการทางภาษีและการให้ความรู้เพียงอย่างเดียว

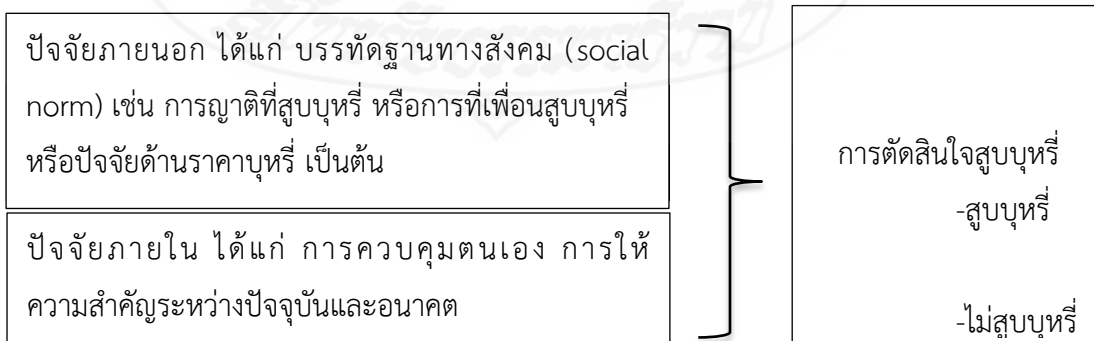
จากการศึกษาของ Schei E. and Sogaard A.J. (1994) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของการรับราชการทหารต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของทหารเกณฑ์นอร์เวย์ พบว่าการเข้ารับราชการจะเพิ่มโอกาสสูบบุหรี่มากยิ่งขึ้น และมีอัตราการใช้สารเสพติดมากกว่าพลเรือน อาจเนื่องมาจากอยู่ไกลบ้าน ห่างจากครอบครัวและเพื่อน อยู่ในพื้นที่เสี่ยง (Marsden ,1999) รวมทั้งอาจจะเนื่องจากการมีทักษะที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับ ความอยากรู้อยากลอง เพื่อนชักจูง มีความเครียด ปรับตัวได้ไม่ดี ขาดทักษะในการปฏิเสธและการแก้ปัญหาต่าง ๆ (กมลพร สอนสมจิตร และคณะ อ้างถึงใน สายสมร เฉลยภิตติ และ สมพิศ พรหมเดช :2556) การศึกษาการสูบบุหรี่ในทหารนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะการสูบบุหรี่นั้นเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของการเสียชีวิตที่สามารถป้องกันได้เพียงอย่างเดียวในบุคลากรทางทหาร (Bushnell et al. , 1997) และเป็น 1 ใน 5 ปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคของคนไทย นอกจากนี้จะเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตแล้วยังส่งผลให้สมรรถนะกาย (physical fitness) ต่ำลงด้วยเช่นกัน (Jensen et al., 1986) มีการเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บจากการฝึกเพิ่มขึ้นอีกด้วย ด้วยกำลังพลกรมทหารช่างที่ 2 มีคนอายุตั้งแต่ 18 ปี จนถึง 60 ปี จึงน่าจะเป็นตัวแทนที่ดีของคนทุกกลุ่มอายุ นอกจากนี้แล้วกำลังพลกลุ่มนี้ อยู่ห่างไกลบ้าน ครอบครัว และอยู่ในกลุ่มอายุที่ใกล้เคียงกัน

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคบุหรี่ทั่วไปโดยใช้กำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมาเป็นตัวแทนของประชากรที่สูบบุหรี่

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่ของกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. สมมติฐานในการศึกษา

- 4.1 ปัจจัยภายนอกมีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่
- 4.2 ปัจจัยภายในมีผลต่อการสูบบุหรี่
- 4.3 ปัจจัยด้านลักษณะเศรษฐกิจสังคมมีผลต่อการสูบบุหรี่

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เก็บข้อมูลจากกำลังพลเพศชาย อายุตั้งแต่ 18 ปี - 60 ปี ส่วนใหญ่เป็นทหารเกณฑ์กำลังพลนายสิบ และกำลังพลนายทหาร ของกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

- 5.1 บุหรี่ซอง หมายถึง บุหรี่ที่บรรจุจำหน่ายในรูปแบบที่เป็นซองๆ เป็นบุหรี่ที่ผู้สูบไม่ต้องนำมามวนเอง จุ่มก้นกรองหรือไม่มีก้นกรองก็ได้
- 5.2 ภาวะการณั้เสพติดบุหรี่ หมายถึง อาการผิดปกติอันเนื่องมาจากการทำงานบกพร่องของเซลล์ในสมองที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจได้รับการกระตุ้นอย่างรุนแรงจากบุหรี่ หรือสารเคมีในบุหรี่ โดยผู้ตกอยู่ในภาวะการณั้เสพติดบุหรี่จะไม่สามารถมีความสุขได้จากการขาดการบริโภคบุหรี่ หรือเก็บอาการไม่ได้เมื่อร่างกายต้องการบริโภคบุหรี่
- 5.3 หักดิบ หมายถึง การเลิกหรือหยุดสูบบุหรี่โดยทันทีทันใดและเด็ดขาด
- 5.4 กำลังพล หมายถึง กำลังพลที่เป็นทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์) นายทหารชั้นประทวน (นายสิบ) และนายทหารชั้นสัญญาบัตร (นายทหาร)
- 5.5 present bias หมายถึง กลุ่มคนที่ให้ความสำคัญกับปัจจุบันมากกว่าอนาคต หรือกลุ่มคนที่ตัดสินใจเลือกบริโภคในปัจจุบันแม้ออนาคตจะให้ผลตอบแทนที่มากกว่าก็ตาม
- 5.6 future bias หมายถึง กลุ่มคนที่ กลุ่มคนที่ให้ความสำคัญกับอนาคตมากกว่าปัจจุบันหรือกลุ่มคนที่ตัดสินใจเลือกบริโภคในอนาคตซึ่งให้ผลตอบแทนมากกว่าปัจจุบัน
- 5.7 present consistency หมายถึง กลุ่มคนที่ให้ความสำคัญกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ และคงเส้นคงวา หรือกลุ่มคนที่ตัดสินใจเลือกบริโภคในปัจจุบันเท่าไม่สามารถรอได้เลย (ไม่มีความอดทน)
- 5.8 future consistency หมายถึง กลุ่มคนที่ให้ความสำคัญกับอนาคตอย่างสม่ำเสมอ และคงเส้นคงวา หรือกลุ่มคนที่ตัดสินใจเลือกบริโภคในอนาคตเท่านั้นสามารถรอได้ (มีความอดทน)

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการบริโภคบุหรี่ทั่วไปของผู้สูบบุหรี่ของกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา

6.2 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลถึงพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่กำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเสริมแรงใจ (REINFORCEMENT THEORY OF MOTIVATION)

ทฤษฎีการเสริมแรงเป็นทฤษฎีที่เน้นการกำหนดให้บุคคลต้องกระทำในสิ่งที่เราต้องการให้เขากระทำ (Getting people to do what you want them to do) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของ B.F. Skinner (the father of Operant Conditioning) มีหลักสำคัญว่า เราสามารถควบคุมพฤติกรรมของคนได้โดยวิธีการให้รางวัลหรือวิธีการเสริมแรง เรียกทฤษฎีนี้ในทางจิตวิทยาว่า การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือ การวางเงื่อนไขปฏิบัติการ (Operant Conditioning) ซึ่งให้ความสำคัญกับผลกรรม (Consequence of Behavior) หรือผลต่อเนื่องเป็นตัวควบคุมพฤติกรรม หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า การเสริมแรง (Reinforcement)

Skinner อธิบายว่ามนุษย์เรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ โดยผ่านประสบการณ์ที่ให้ผลกรรมเชิงบวกและเชิงลบ ให้ผลเป็นที่พอใจหรือไม่พอใจ เขาเชื่อว่าพฤติกรรมใดที่มีผลต่อเนื่องเป็นบวก พฤติกรรมนั้นย่อมเกิดขึ้นซ้ำบ่อยครั้ง ในขณะที่พฤติกรรมซึ่งให้ผลเป็นลบมีแนวโน้มที่จะไม่เกิดขึ้นต่อไป กรอบความคิดในเรื่องนี้ของ Skinner มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ

สิ่งเร้า (สถานการณ์) > การตอบสนอง (พฤติกรรม) > ผลกรรม (บวกหรือลบ)

ในการปฏิบัติงาน พนักงานจะเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นที่ต้องการหรือไม่ต้องการของหน่วยงานหรือหัวหน้างานจากผลที่ต่อเนื่องหรือผลตอบแทนจากการปฏิบัติต่าง ๆ ของพนักงานนั่นเอง

การเสริมแรงเชิงบวกควรส่งเสริมสิ่งเร้าที่พึงประสงค์ให้คงไว้ซึ่งการปฏิบัติหรือพฤติกรรม หรือทำให้บุคคลปฏิบัติได้ผลกรรมเชิงบวกเป็นรางวัล เช่น ครูจะให้เงิน 5 บาทแก่นักเรียน ทุกครั้งที่ทำการบ้านเสร็จ และมีแนวโน้มว่าในอนาคตนักเรียนจะทำพฤติกรรมนี้ซ้ำอีก ในทางตรงข้าม การเสริมแรงเชิงลบเป็นการกำจัดสิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์ไม่ควรถูกคงไว้ซึ่งการปฏิบัติหรือพฤติกรรม หรือทำให้บุคคลปฏิบัติได้รับผลกรรมทางลบ เช่น นักเรียนต้องให้เงินครู 5 บาททุกครั้งที่ทำการบ้านไม่เสร็จ และมีแนวโน้มว่าในอนาคตนักเรียนจะหยุดพฤติกรรมนั้นกล่าวคือทำการบ้านให้เสร็จนั่นเอง (Saul McLeod: 2018)

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation)

นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ได้ตั้งทฤษฎีว่าการตัดสินใจของมนุษย์นั้นอยู่ภายใต้ลำดับขั้นของความต้องการทางจิตวิทยา 5 ลำดับซึ่งเป็นพื้นฐานพฤติกรรมของมนุษย์ สามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่ากระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพ ของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (wanting animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์

ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need –Hierarchy Conception of Human Motivation) ผู้บริโภคต้องสนองความต้องการระดับล่างก่อน ที่จะเริ่มไล่ตามความต้องการที่สูงกว่าหรือต้องการขั้นต่ำสุดไปสู่ความต้องการขั้นสูงสุด แต่จะต้องได้รับความพึงพอใจในขั้นนั้นเสียก่อน บุคคลจึงจะสามารถผ่านพ้นไปสู่ความต้องการที่อยู่ในขั้นสูงขึ้นมา โดยเรียงลำดับความต้องการ ดังนี้ (วิบูลย์ จุง: 2558)

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety need)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem needs) มี 2 ลักษณะ ดังนี้
 - 4.1 ความต้องการนับถือตนเอง (self-respect)
 - 4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดของความปรารถนาที่จะใช้ชีวิตอย่างเต็มศักยภาพและต้องการใช้ทักษะและความสามารถให้เกิดประโยชน์สูงสุด (StudyCorgi: 2021)

แนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภค (consumer behaviour)

ฮาร์โรลด์ เจ เลวิทท์ ได้กล่าวไว้ว่า ก่อนที่มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา จะมีมูลเหตุที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเสมอ ซึ่งมูลเหตุดังกล่าวจะเป็นตัวกระตุ้นเร้าจิตใจ ทำให้เกิดความต้องการ และความต้องการจะทำให้เกิดแรงจูงใจให้แสดงพฤติกรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นขั้นตอนเรียกว่า “กระบวนการของพฤติกรรม” (process of behaviour) กระบวนการของพฤติกรรมของมนุษย์จึงมีลักษณะคล้ายกัน 3 ประการ ดังนี้ (Pmtech3200.1005: 2015)

1. พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีสาเหตุทำให้เกิด การที่คนเราจะแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา จะต้องมีส่วนทำให้เกิดและสิ่งซึ่งเป็นสาเหตุก็คือ ความต้องการที่เกิดขึ้นในตัวคนนั่นเอง

2. พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้น นั่นคือเมื่อคนมีความต้องการเกิดขึ้นแล้ว คนก็ปรารถนาที่จะบรรลุถึงความต้องการนั้น จนกลายเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นนั้น

3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นย่อมมุ่งไปสู่เป้าหมาย ซึ่งหมายความว่า การที่คนแสดงพฤติกรรมอะไรออกมานั้น มิได้กระทำไปอย่างเลื่อนลอยโดยปราศจากจุดมุ่งหมายหรือไร้ทิศทาง ตรงกันข้าม กลับมุ่งไปสู่เป้าหมายที่แน่นอนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จแห่งความต้องการของตน

อย่างไรก็ตามแม้ว่ากระบวนการของพฤติกรรมของคนจะมีลักษณะคล้ายกัน แต่รูปแบบของพฤติกรรมของคนก็แสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เผชิญมีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุหลายปัจจัยภายในอันเกิดจากตัวบุคคลในแง่ของจิตวิทยา และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือผูกพันอยู่กับตัวเขาเอง เช่น สังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อการตัดสินใจของบุคคล ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน

ทฤษฎีการบริโภค

(สมยศ ประจัญบาน: 2558) ตามแนวคิดของ John Maynard Keynes ซึ่งเชื่อว่าในระบบเศรษฐกิจที่ผู้บริโภคมีเสรีภาพในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่ตั้งใจไว้ของครัวเรือนในงวดเวลาหนึ่งจะถูกกำหนดโดยระดับรายได้สัมบูรณ์ในงวดเวลานั้น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้รายได้ดังกล่าวควรเป็น รายได้ประชาชาติที่สุทธิหลังหักภาษีแล้ว

ตามแนวคิดของ Duesenberry เชื่อว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ สัมบูรณ์ตามแนวคิดของ John Maynard Keynes เท่านั้น แต่จากการที่มนุษย์มีพฤติกรรมการเลียนแบบในการบริโภคของสังคม (demonstration effect) จึงทำให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

ควรจะขึ้นอยู่กับระดับรายได้เปรียบเทียบกับระดับรายได้โดยเฉลี่ยของคนในสังคมด้วย นอกจากนี้แล้ว เขายังเชื่ออีกว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในรอบปัจจุบันยังขึ้นอยู่กับระดับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในรอบก่อนๆอีกด้วย

ตามแนวคิดของ Franco Modigliani 1950 อ้างถึงใน Angus Deaton (2005) การบริโภคในวัฏจักรชีวิต (life-cycle of consumption) นั้น เชื่อว่าระดับการบริโภคนอกจากจะขึ้นกับรายได้ในงวดเวลาปัจจุบันเท่านั้น หรือขึ้นอยู่กับระดับรายได้สัมบูรณ์ตามแนวความคิดของ John Maynard Keynes แต่ยังขึ้นกับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตอีกด้วย

ตามแนวคิดของ Friedman เชื่อว่าครัวเรือนจะมีพฤติกรรมในจัดสรรรายได้เพื่อการบริโภคโดยอิงกับรายได้ในระยะยาว (long term income) ที่คาดว่าจะได้รับมากกว่า พร้อมนี้เขาได้กำหนดให้รายได้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ รายได้ถาวร (permanent income) และรายได้ชั่วคราว (transitory income) และกำหนดให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประกอบไปด้วย 2 ส่วนเช่นกัน คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคถาวร (permanent consumption) และค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคชั่วคราว (transitory consumption)

จากแนวคิดและทฤษฎีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคทั้ง 4 แนวคิดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนนั้นขึ้นอยู่กับรายได้ของครัวเรือนเป็นหลัก โดยครัวเรือนที่มีรายได้สูงจะมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคสูงตามไปด้วย และจากทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต นอกเหนือจากรายได้แล้วยังมีปัจจัยด้านอายุเข้ามาเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยครัวเรือนที่หัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลอายุน้อยหรืออยู่ในวัยสูงอายุจะมีค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (APC) สูง กล่าวคือ มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคมากกว่ารายได้ที่ได้รับ ในขณะที่ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลในวัยกลางคนจะมีค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (APC) ต่ำ

Stanton and Futrell 1987: 664 อ้างถึงใน ปิยนุช ลือชัย (2554) กล่าวถึง ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมและปัจจัย ด้านสังคมและปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางจิตวิทยา

ปัจจัยภายนอก

1. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural Factor) เป็นสัญลักษณ์และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น โดยเป็นที่ยอมรับจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง โดยเป็นตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ค่านิยมในวัฒนธรรมจะกำหนดลักษณะของสังคม และกำหนดความแตกต่างของสังคมหนึ่ง จากสังคมอื่นวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งนักการตลาดต้องคำนึงถึงเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมและลักษณะการเปลี่ยนแปลงนั้นไปใช้กำหนดโปรแกรมการตลาด

2. ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ กลุ่มอ้างอิงจะมีอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่มทางด้านค่านิยม (Value) เกาะเลือกพฤติกรรม (Behavior) และการดำรงชีวิต (Lifestyle) รวมทั้งทัศนคติ (Attitude) และแนวความคิดของบุคคลต่อเนื่องจากบุคคลต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ลักษณะทางกาย ประกอบด้วย

1) กลุ่มอ้างอิง (Reference Groups) เป็นกลุ่มที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มนี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิดเห็นและค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง กลุ่มอ้างอิง ออกเป็น 2 ระดับ คือ

- กลุ่มปฐมภูมิ (Primary Groups) ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนสนิท และเพื่อนบ้าน
- กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary groups) ได้แก่ กลุ่มบุคคลชั้นนำในสังคม เพื่อนร่วมอาชีพแลร่วมสถาบัน บุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

2) ครอบครัว (Family) บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลมากที่สุดต่อทัศนคติความคิดเห็นและค่านิยมของบุคคล สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของครอบครัว

3) บทบาทและสถานะ (Role and Statuses) บุคคลจะเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่มซึ่ง จะต้องวิเคราะห์หว่าใครมีบทบาทเป็นผู้คิดริเริ่ม ผู้ตัดสินใจซื้อ ผู้มีอิทธิพล ผู้ซื้อและผู้ใช้

4) บรรทัดฐานทางสังคม (norms) บุคคลจะประพฤติหรือปฏิบัติตามแบบแผนวิถีความเชื่อของสังคมนั้นๆ

ปัจจัยภายใน

1. ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) การตัดสินใจของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากลักษณะส่วนบุคคลของคนด้านต่าง ๆ เช่น

1) อายุ (Age) อายุที่แตกต่างกันจะมีความต้องการผลิตภัณฑ์ต่างกัน การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคตามอายุประกอบด้วย ต่ำกว่า 6 ปี, 6-11 ปี, 12-19 ปี, 20-34 ปี, 35-49 ปี, 50-64 ปี และ 65 ขึ้นไป เช่นกลุ่มวัยรุ่นชอบทดลองสิ่งแปลกใหม่ ชอบสินค้าประเภทแฟชั่น

2) อาชีพ (Occupation) อาชีพของแต่ละบุคคลนำไปสู่ความจำเป็นและความต้องการสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน เช่น ข้าราชการจะซื้อชุดทำงานและสินค้าจำเป็นนักธุรกิจการซื้อเสื้อผ้าราคาสูง ซึ่งนักการตลาดจะศึกษาว่าผลิตภัณฑ์ของบริษัทมีบุคคลในอาชีพไหนสนใจเพื่อที่จะจัดกิจกรรมทางการตลาดให้สนองความต้องการให้เหมาะสม

3) โอกาสทางเศรษฐกิจ (Economic Circumstances) หรือรายได้ (Income) โอกาสทางเศรษฐกิจของบุคคลก็คือรายได้ของบุคคล ซึ่งมีผลต่ออำนาจการซื้อและทัศนคติเกี่ยวกับ การจ่ายเงิน

4) การศึกษา (Education) ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

2. ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychological Factor) การเลือกซื้อของบุคคลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายในตัวผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อการใช้สินค้า ได้แก่ การจูงใจ (Motivation) การรับรู้ (Perception) การเรียนรู้ (Learning) ความเชื่อถือ (Beliefs) ทศนคติ (Attitude)

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมตนเอง

นิเวศน์ เหมวชิรวรากร (2557) ได้กล่าวถึงการทดลอง Marshmallow Test ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1960 ที่มหาวิทยาลัยแอสตันพอร์ต โดยผู้ที่เป็นกลุ่มทดลองก็คือเด็กก่อนอนุบาลที่โรงเรียนเด็กเล็กของมหาวิทยาลัย เด็กๆ ที่เข้ารับการทดสอบจะได้รับโอกาสที่จะเลือกว่าจะได้รางวัล 1 ชิ้น (ตัวอย่างเช่น แมร์ชเมลโลว ซึ่งเป็นขนมหวานที่เด็กมักจะชอบกินมาก) ซึ่งเขาจะได้รับทันทีหรือรางวัลที่ใหญ่ขึ้น (แมร์ชเมลโลว 2 ชิ้น) แต่เขาจะต้องรอในระยะเวลาไม่เกิน 20 นาที เด็กๆ จะมีโอกาสเลือกว่าเขาอยากได้อะไรที่สุด เช่น คุกกี้ เพรสเซล หรือลูกอม เป็นต้น

วิธีการทดลองก็คือ จะให้เด็กๆ ต้องนั่งอยู่ที่โต๊ะในห้องคนเดียว ข้างหน้าของเด็กจะมีแมร์ชเมลโลว 1 ชิ้นอยู่ทางมุมหนึ่งที่มีมือจะสามารถกินได้ทันที และแมร์ชเมลโลว 2 ชิ้นอยู่อีกมุมหนึ่งที่เขาจะได้กินถ้ารอ ข้างๆ โต๊ะจะมีกริ่งที่สามารถกดเรียกนักวิจัยกลับเข้ามาทันทีถ้าเขาต้องการกินแมร์ชเมลโลว 1 ชิ้น หรือถ้ารอจนกระทั่งนักวิจัยกลับเข้ามาเองภายในระยะเวลาไม่เกิน 20 นาที ก็จะได้กิน 2 ชิ้น

ผลของการทดลองที่เกิดขึ้นก็คือ เด็กส่วนใหญ่ไม่สามารถรอที่จะกินแมร์ชเมลโลว 2 ชิ้นได้บางคนนั้นนักวิจัยยังไม่ทันก้าวพ้นประตูเด็กก็กดกริ่งแล้วเพราะต้องการกินขนมหวานทันที ความพยายามของเด็กบางคนที่จะอดกลั้นยับยั้งการกดกริ่งนั้น สิ่งของเด็กเล็กอายุแค่ 4-5 ขวบทำในขณะที่พวกเขาเจอและวิธีการที่พวกเขาจัดการหรือไม่จัดการที่จะชะลอความพึงพอใจที่ได้รับนั้น โดยที่ไม่คาดคิด กลายเป็นสิ่งที่กำหนดหรือพยากรณ์ชีวิตในอนาคตของพวกเขา แต่ขณะที่พวกเขา รอได้นั้น สะท้อนออกมาเป็นคะแนนสอบ SAT ซึ่งมหาวิทยาลัยใช้ในการรับเด็กเข้าเอนทรีนซ์ที่สูงขึ้น วินาทีในการรอที่มากขึ้นสะท้อนถึงความสามารถในการเข้าสังคมและการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ที่ดีขึ้นเมื่อพวกเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ที่อายุ 27-32 ปี ซึ่งนักวิจัยได้ติดตามเด็กเหล่านั้นพบว่า เด็กที่สามารถรอได้นานกว่าในการทดสอบแมร์ชเมลโลว มีดัชนีมวลกายที่ดีกว่าคนที่ได้คะแนนที่ต่ำกว่า และพวกเขายังมีความรู้สึกที่ดีกับตนเองมากกว่าและสามารถปรับตัวเพื่อรับมือกับความเครียดต่าง ๆ ในชีวิตได้ดีกว่าจากการสแกนสมองของพวกเขาพบว่ามีความแตกต่างอย่างชัดเจนในส่วนของสมองที่เกี่ยวข้องกับการ “คิด” สิ่งต่าง ๆ และความอ้วนสำหรับคนที่ได้คะแนนการทดสอบต่างกัน

การศึกษาต่อมาของ นิเวศน์ เหมวชิรวรากร สอดคล้องกับการศึกษาของ Walter Mischel พบว่า ระบบการ “ควบคุมตนเอง” ต่อสิ่งเร้าหรือความอยากของคนเรานั้นมีสองระบบ นั่นคือ ระบบ “ร้อน” และระบบ “เย็น” โดยระบบร้อนนั้นมาจากสมองส่วนที่เป็นสัญชาตญาณมากกว่า ในขณะที่ระบบเย็นนั้นมาจากสมองส่วนที่เป็นเหตุผลและความนึกคิดมากกว่า คนที่สามารถใช้หรือบังคับให้ตนเองใช้ระบบเย็นได้มากกว่านั้นจะสามารถที่จะตัดสินใจได้อย่างรอบคอบและถูกต้องกว่า การที่จะหลีกเลี่ยงไม่ให้ตนเองใช้ระบบร้อนและตัดสินใจโดยอิงกับเหตุการณ์หรือแรงกระตุ้นเฉพาะหน้านั้น เราจะต้องมองไปในอนาคตและดูว่าจะเกิดอะไรขึ้นถ้าเราตัดสินใจทำอะไรในตอนนี พยายามให้เห็นภาพของเราในสถานการณ์ภายนอก ตัวอย่างเช่น ถ้าเราติดบุหรี่และกำลังอยากสูบบุหรี่เราก็จะต้องจินตนาการให้เห็นภาพของตัวเราว่า 5-6 ปีข้างหน้าที่เราอาจจะเป็นโรคถุงลมโป่งพอง หรือเป็นโรคมะเร็งที่มีความเจ็บปวดทรมานอย่างที่เห็นบนซองบุหรี่ อย่างนี้เป็นต้น และเมื่อเราคิดและจินตนาการแบบนี้ระบบเย็นก็จะเข้ามาแทนที่ระบบร้อน และก็จะทำให้เราไม่อยากสูบบุหรี่ในที่สุดก็จะสามารถเลิกบุหรี่ได้

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต

วรัฐา นพพรเจริญกุล และ ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ (2562) ได้อธิบายลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control) ของบุคคลเป็นการกระทำการแสดงออก การประพฤติ และการปฏิบัติตน ในการจัดการ การวางแผน เน้นการทำงานเพื่อความสำเร็จในระยะยาว (Sirje Virkus : 2009) ตลอดจนความสามารถในความอดทน เพียรพยายาม เพื่อก้าวข้ามผ่านอุปสรรค จนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในอนาคต โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น

พรรณปพร ลีวิโรจน์ และ อรวรรณ คุณสนอง (2559) ได้สรุปลักษณะมุ่งอนาคต คือ ความสามารถในการคาดการณ์ไกลที่จะเล็งเห็น ความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การวางแผน การรู้จักเลือกที่จะกระทำ รอคอยและความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อประสบผลสำเร็จชีวิตในอนาคต รวมทั้งความเพียรพยายามต่อสู้กับอุปสรรคอันจะเกิดขึ้นต่อไป สามารถเผชิญเหตุการณ์ คิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ฝ่าฝืนความรู้ คิดปัญหาได้หลายมุม ทำให้คิดมีคุณภาพ โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดความคาดหวังในอนาคต คือ ความสำเร็จในการทำงาน (Performance Accomplishment) การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) ความตื่นตัวทางอารมณ์ (Emotional Arousal) ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถพัฒนาได้หลากหลายวิธีด้วยกันขึ้นอยู่กับกลุ่มที่จะศึกษาและสถานการณ์นั้นๆ อีกทั้งลักษณะมุ่งอนาคตยังเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้เยาวชนมีพฤติกรรม

ที่เหมาะสมไม่เป็นปัญหาสังคม และสามารถเป็นภูมิคุ้มกันทางในการเข้าถึงแหล่งเสพติดต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ได้กล่าวถึง **Robbins and Bryan (2004)** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งการควบคุมตนเอง (self-control) เป็นลักษณะหนึ่งของการ มุ่งอนาคต (น้ำเพชร สุขเพ็ง: 2558) ความไม่หึงหึงคิด และพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มวัยรุ่นผู้ต้องคดี จากกลุ่มตัวอย่าง 300 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงความไม่หึงหึงคิด สามารถคาดการณ์ถึงการใช้สุรา และสูบบุหรี่ได้ และวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีแนวโน้มต่ำที่จะใช้สารเสพติด และ Rise (2007) ได้ศึกษาการวางแผนและการเลิกสูบบุหรี่ ด้วยการมุ่งอนาคต พบว่า ผลจากการใช้ลักษณะมุ่งอนาคต สามารถลดการสูบหรี่ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ เกษม จันทศร (2541) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 560 ราย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมต้านทานการเสพยาบ้าสูงด้วย เช่นเดียวกับการศึกษาของ นีออน พิณประดิษฐ์ และคณะ (2541) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมกับพฤติกรรมติดสารเสพติด ของนักเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนอาชีวศึกษา ในภาวะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,491 คน เป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 661 คน นักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 568 คน นักเรียนสถานพินิจฯ จำนวน 225 คน และนักเรียนที่มารับการบำบัดที่ศูนย์บำบัด จำนวน 37 คน ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เสพยาเสพติด มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่ติดสารเสพติด และเป็นตัวแปรที่สำคัญที่เป็นภูมิคุ้มกันที่สามารถทำนายพฤติกรรมการไม่ติดสารเสพติดได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ กอบบุญ พิงประเสริฐ (2550) เช่นกัน กล่าวถึงการศึกษาลักษณะมุ่งอนาคต การสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการหลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด และตัวแปรด้านลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองได้

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

อภิชาติ เชื้อสีดา และ ประสิทธิ์ สิริพันธ์ (2551) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนจำหน่ายบุหรี่และการตอบสนองต่อนโยบายการควบคุมการบริโภคยาสูบของกองทัพเรือในโรงเรียนจำหน่ายบุหรี่ โดยได้ทำการศึกษาเชิงสำรวจแบบตัดขวางเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนจำหน่ายบุหรี่ และการตอบสนองต่อนโยบายการควบคุมการบริโภคยาสูบของกองทัพเรือในโรงเรียนจำหน่ายบุหรี่ โดยประยุกต์กรอบแนวคิดการ วิเคราะห์พฤติกรรมสุขภาพแบบสหปัจจัยของ PRECEDE PROCEED Model เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียน จำหน่ายบุหรี่ จำนวน 509 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนได้โรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก และใช้เทคนิคการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และมีคุณภาพใช้ได้ โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นได้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สถิติ Chi-Square และ One Way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนจำหน่ายบุหรี่ไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 84.1 และสูบบุหรี่ ร้อยละ 15.9 กลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่แยกได้ 3 กลุ่ม คือกลุ่มลดปริมาณการสูบลงเมื่อเข้าเป็นนักเรียนจำหน่ายบุหรี่ (ร้อยละ 51.9) กลุ่มที่ยังสูบบุหรี่ต่อเนื่องจากช่วงก่อนเข้าเป็น นักเรียนจำหน่ายบุหรี่ (ร้อยละ 44.4) และกลุ่มที่เริ่มสูบบุหรี่ใหม่ ร้อยละ 3.7 โดยมีเหตุผลในการเริ่มสูบบุหรี่คือ อยากรองทำตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวน และเหตุผลในการลดบุหรี่คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารอันตรายต่อสุขภาพจากการสูบบุหรี่ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนจำหน่ายบุหรี่ คือ การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่ ซึ่งสอดคล้องกับ Schei E. and Sogaard A.J. (1994) ได้ศึกษาผลกระทบของการรับราชการทหารต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของชายหนุ่มของประเทศนอร์เวย์ พบว่าการมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่เพิ่มโอกาสที่จะสูบบุหรี่มากขึ้น โดยปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องคือ ภูมิหลังการศึกษาบุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่พบเห็นร้านจำหน่ายบุหรี่ในโรงเรียนและสถานที่ในการซื้อบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความรู้เรื่องอันตรายต่อสุขภาพจากการสูบบุหรี่ ความรู้เรื่อง พ.ร.บ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 การรับรู้และความคิดเห็นต่อนโยบายการดำเนินงานลด ละ เลิกการสูบบุหรี่กองทัพเรือระหว่างกลุ่มไม่สูบบุหรี่ กลุ่มที่ลดปริมาณการสูบลง และกลุ่มที่สูบบุหรี่ต่อเนื่อง ไม่มีความแตกต่างกัน มีเพียงปัจจัยด้านการรับรู้ความรุนแรงของปัญหาจากการสูบบุหรี่เท่านั้น ที่พบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการตอบสนองต่อนโยบายการควบคุมการบริโภคยาสูบของกองทัพเรือในโรงเรียนจำหน่ายบุหรี่ พบว่าเป็นลักษณะการปฏิบัติตามหน่วยงานส่วนกลางสั่งการ ได้แก่

การแต่งตั้งคณะกรรมการ แต่งตั้งนายทหารโครงการนายทหารกิจกรรม เพื่อดำเนินโครงการบุหรีของโรงเรียน รูปแบบของกิจกรรมที่ดำเนินการได้แก่ การสำรวจกำลังพลที่สูบบุหรี จัดกิจกรรมให้เลิกบุหรี บรรยายความรู้เรื่อง บุหรี และการจัดสถานที่ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี พ.ศ. 2535 โดยส่วนใหญ่ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานเรื่องบุหรีของโรงเรียน เห็นด้วยกับนโยบายการควบคุมการบริโภคยาสูบของกองทัพเรือ และมีข้อเสนอแนะว่าจะต้องดำเนินนโยบายอย่างต่อเนื่องโดยใช้งบประมาณปกติของกองทัพเรือ

ชัยณรงค์ ศรีรักษ์ (2554) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ของบุหรีมีมวนเอง และประเมินมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจของการสูบบุหรีมีมวนเองของผู้ป่วยโรคมะเร็งปอด

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าป่วยเป็นโรคมะเร็งปอดที่เข้ารับการรักษาที่ศูนย์มะเร็งอุดรธานี ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2552 จำนวน 176 ราย ประเมินค่าโดยแบบจำลองการถดถอยพหุคูณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ส่วนการประเมินมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากพฤติกรรมสูบบุหรีมีมวนเอง ศึกษาโดยใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าการสูญเสียทางเศรษฐกิจจากพฤติกรรมสุขภาพด้วยแนววิธีทูนมนุษย์

ผลการศึกษาพบว่า ค่าความยืดหยุ่นไขว้ของอุปสงค์ของบุหรีซิการ์เรตและบุหรีมีมวนเองมีค่าเท่ากับ 0.22 นั่นคือ ถ้าราคาบุหรีของเพิ่มขึ้น จากการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตบุหรี ร้อยละ 1 การบริโภคยาเส้น มีมวนเองก็จะเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.22 เช่นกัน และค่าความยืดหยุ่นไขว้เป็นบวก แสดงว่าทั้งบุหรีของและยาเส้นมีมวนเองสามารถทดแทนกันได้ จากความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคามีค่าเท่ากับ -0.57 นั่นคือ ราคา ยาเส้นมีมวนเองเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 การบริโภคยาเส้นมีมวนเองจะเปลี่ยนแปลงลดลง ร้อยละ 0.57 จากค่าความยืดหยุ่นอุปสงค์ต่อรายได้ มีค่าเท่ากับ -0.045 นั่นคือ ถ้ารายได้ของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 การบริโภคยาเส้นมีมวนเองจะเปลี่ยนแปลงลดลง ร้อยละ 0.045 เนื่องจากยาเส้นมีมวนเองถือเป็นสินค้าด้อยในสายตาผู้บริโภคนั่นเอง

ส่วนความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการสูบบุหรีมีมวนเองของผู้ป่วยโรคมะเร็งปอด พบว่ามีมูลค่ารวมเท่ากับ 1,769,436,097.20 ล้านบาทต่อปี (ณ ปี 2553) หรือเฉลี่ยเท่ากับ 10,053,614.19 บาทต่อคนต่อปี โดยต้นทุนจากการสูญเสียผลิตภาพจากการขาดงานและการขาดประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9,934,008.55 บาทต่อคนต่อปี ต้นทุนจากการสูญเสียผลิตภาพจากการเสียชีวิตก่อนถึงวัยอันควรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22,420.61 บาทต่อคนต่อปี ต้นทุนค่ารักษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 97,104.72 บาทต่อคนต่อปี โดยเป็นต้นทุนค่ารักษาพยาบาลของแผนกผู้ป่วยใน 57,231.60 บาทต่อคนต่อปี และต้นทุนค่ารักษาพยาบาลของแผนกผู้ป่วยนอก 39,873.13 บาทต่อคนต่อปี ส่วนต้นทุนค่าใช้จ่ายในการมวนบุหรีสูบเองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80.30 บาทต่อคนต่อปี

จากผลการศึกษาพบว่าเมื่อราคาบุหรี่ชิกาแรตเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ผู้บริโภคหันไปบริโภค บุหรี่มวนเองเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อเพิ่มรายได้และควบคุมการบริโภคบุหรี่ในขณะเดียวกัน รัฐบาลควร ดำเนินการจัดเก็บภาษียาเส้นมวนเองควบคู่กับบุหรี่ชิกาแรตตลอดจนปราบปรามขบวนการค้าบุหรี่เถื่อน อย่างจริงจัง ในส่วนความสูญเสียทางเศรษฐกิจของผู้สูบบุหรี่มวนเองนั้น พบว่าต้นทุนมูลค่าความ สูญเสียจากการสูญเสียผลิตภาพคิดเป็นร้อยละ 98.80 ของมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งหมด และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.82 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภายในจังหวัด (GPP) ส่วนต้นทุนค่า รักษาพยาบาลซึ่งสะท้อนต้นทุนที่สังคมร่วมแบกรับภาระค่าใช้จ่ายคิดเป็น 35.59 เท่าของรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตบุหรี่ในเขตพื้นที่ศึกษา

อัจฉราวรรณ สร้อยทอง (2542) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ในกลุ่มวัยรุ่น เพื่อศึกษาอัตราการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ และ ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น

โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจาก เด็กนักเรียนระดับชั้น ม.1 -6 ทั้งภาครัฐบาลและ เอกชน รวม 10 แห่ง (โรงเรียนในภาคเหนือ อีสาน ใต้ กลาง และกรุงเทพมหานคร) ระหว่างเดือน พ.ค. - ก.ค. 2541 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) จำนวน 2,243 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ระหว่างกลุ่มผู้สูบบุหรี่กับกลุ่มผู้ไม่สูบบุหรี่ ไม่แตกต่างกัน แต่ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ระหว่างกลุ่มผู้สูบบุหรี่กับไม่สูบบุหรี่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้แก่ เพศ ภาค การสัมฤทธิ์ ผลทางการศึกษา การเป็นนักกีฬา การดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การมีบุคคลใกล้ชิดสูบบุหรี่ การมีปัญหา หรือเรื่องกลุ่มใจ นอกจากนี้ยังพบว่าการรณรงค์เพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก และการ ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการสูบบุหรี่อย่างเดียวไม่เพียงพอควรทำควบคู่ไปกับการเปลี่ยนความเชื่อ หรือทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ด้วย

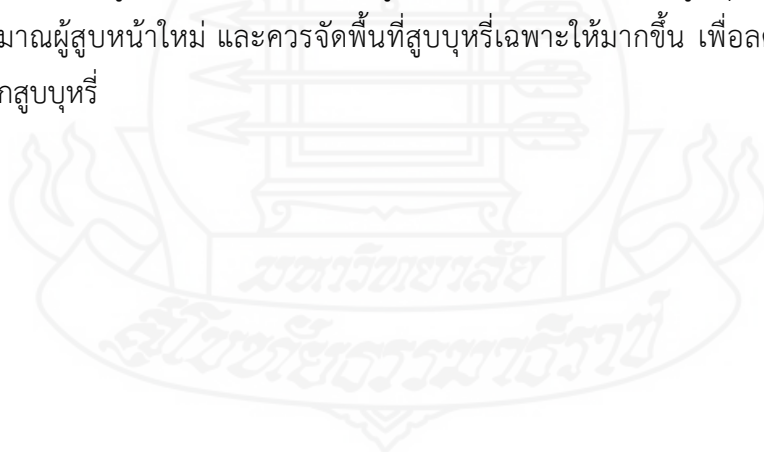
ชวนากร ชูศรีชาติ (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่เพื่อเป็น แนวทางในการกำหนดนโยบายลดผู้สูบบุหรี่: กรณีร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven ในเขตกรุงเทพฯและ ปริมณฑล เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย ลดผู้สูบบุหรี่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ระหว่างช่องทางการจัด จำหน่ายร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven และช่องทางอื่นๆ

โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 402 คน โดยแบ่งผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันจำนวน 247 คน และผู้ที่เคยสูบบุหรี่จำนวน 155 คน (เลิกมาแล้วอย่างน้อย 3 สัปดาห์)

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การรับรู้นโยบายของภาครัฐ และการรณรงค์เพื่อลดการสูบบุหรี่ผ่านช่องทางออนไลน์ วิทยุ และโทรทัศน์ มากกว่าช่องทางสื่ออื่น (Amanda J Sowden : 1998 และ Ruth E Malone Kenneth E Warner : 2012) ที่พบว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของคนหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ เนื่องจากสามารถเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี และพบว่าการรณรงค์เพื่อลดการสูบบุหรี่ของรัฐบาลด้านลบต่อผู้สูบบุหรี่ทำให้มีความคิดเลิกสูบบุหรี่น้อยกว่าการกำหนดนโยบายที่เป็นแรงจูงใจด้านบวกต่อผู้สูบบุหรี่ เนื่องจากผู้สูบบุหรี่มีทางเลือกโดยการทดแทนด้วยสินค้าอื่นตามความต้องการได้อย่างหลากหลาย

นอกจากนี้การรับรู้นโยบายของภาครัฐ และการรณรงค์เพื่อลดการสูบบุหรี่กับข้อมูลประชากรศาสตร์พบว่า อายุ อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันทำให้การรับรู้นโยบายลดผู้สูบบุหรี่แตกต่างกันออกไปด้วย ในขณะที่การประกาศใช้นโยบายต่างๆ มีผลลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่กับผู้ที่มีรายได้น้อย แต่ไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มผู้มีรายได้มาก กลับพบว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในปริมาณที่มากขึ้นด้วย และนโยบายเหล่านี้ไม่มี ผลต่อกลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่สูบบุหรี่

โดยมีข้อเสนอแนะให้ส่งเสริมการรณรงค์ลดการสูบบุหรี่ผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ วิทยุ โทรทัศน์ เพราะเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดี และควรมีการรณรงค์โครงสร้างภาษีบุหรี่ทุกปี รวมถึงพัฒนานโยบายภาษีให้เป็นแรงจูงใจด้านบวกเพื่อเป็นแรงจูงใจในการเลิกสูบบุหรี่ นอกจากนี้เพื่อให้มีนโยบายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต้องเข้มงวดกับสินค้าอื่นที่สามารถทดแทนบุหรี่ รวมถึงการให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และผู้ปกครองถึงโทษของการสูบบุหรี่และวิธีการป้องกันเพื่อลดปริมาณผู้สูบบุหรี่ใหม่ และควรจัดพื้นที่สูบบุหรี่เฉพาะให้มากขึ้น เพื่อลดแรงกระตุ้นของผู้ที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้เป็นการกล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งประกอบได้ด้วยเนื้อหาต่างๆ ของวิธีการดำเนินการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการวิจัย แหล่งที่มาของข้อมูล ประชากรและวิธีสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ของกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแก่ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขึ้น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) มาอธิบายผลการศึกษา

2. แหล่งที่มาของข้อมูล

เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิของกำลังพลในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งรายละเอียดของข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไป

ส่วนที่ 2 การตัดสินใจในทางเลือก

ส่วนที่ 3 ลักษณะพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่

3. ประชากรและวิธีสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เฉพาะกำลังพลที่สูบบุหรี่ในกรมทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ ช่วงเวลาตั้งแต่เดือน เมษายน ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2564 เนื่องจากประชาตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอันเนื่องจากการการบรรจุใหม่ ย้ายหน่วย ปลดเกษียณ การเกณฑ์ทหารประจำปี ไม่สามารถกำหนดกำลังพลในจำนวนที่แน่นอนได้และยังไม่มีมีการสำรวจว่ามีกำลังพลก๊นายที่สูบบุหรี่ ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง

12 กลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดโควตาของจำนวนตัวอย่าง (quota sampling) ตามหน่วยย่อยของกำลังพลที่บรรจุอยู่หรือสังกัดอยู่ โดยแจกแบบสอบถามกลุ่มละ 25 ชุด (รวม 300 ชุด) และนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

4.1 ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

1) ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน ญาติที่สูบบุหรี่ เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ โรคประจำตัว การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการสูบบุหรี่ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้เป็นตัวแปรที่จะกำหนดความน่าจะเป็นในการตัดสินใจบริโภคบุหรี่

2) ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจในทางเลือก โดยมี 2 คำถาม โดยในแต่ละข้อจะมีทางเลือก ก. และ ทางเลือก ข. แล้วนำผลที่ได้จากทางเลือกต่างๆ นำไปการความหมายของการวัดความพอใจของการบริโภคต่างเวลา (time preferences)

3) ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่ ได้แก่ อายุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก รายจ่ายจากการสูบบุหรี่ต่อเดือน จำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อเดือน ราคาบุหรี่ต่อซอง สาเหตุที่สูบบุหรี่ในครั้งแรก โอกาสที่มีกสูบบุหรี่ เหตุผลหลักกรณีอย่างลดหรือเลิกบุหรี่ วิธีที่จะใช้กรณีจะลดหรือเลิกบุหรี่ และการสูบบุหรี่มีผลกระทบต่อคนรอบข้างหรือไม่

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความถูกต้อง ความเข้าใจภาษา ความสมเหตุสมผล กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ชุด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิจัย ก่อนนำแบบสอบถามดังกล่าวไปสำรวจข้อมูลจริง

4.2 การวิจัยในสถานที่จริง

ผู้วิจัยได้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรว่าจะมีการสำรวจข้อมูลภายในหน่วยกรมทหารช่างที่ 2 รวมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยในครั้งนี้และผู้วิจัย แจกแบบสอบถาม 1 หน่วยทหาร (1 กองร้อย หรือ 1 หน่วยฝึก) ต่อ 25 ชุด กรมทหารช่างที่ 2 มีชั้นหน่วยขึ้นตรง 10 หน่วยกองร้อย และ 2 หน่วยฝึก รวม 12 หน่วยทหาร รวมทั้งหมดที่แจกแบบสอบถามจำนวน 300 ชุด เป็นอย่างน้อย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำวิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำหนังสือขออนุญาตและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยต่อผู้บังคับบัญชากองร้อยทหารช่างที่ 2 ไปถึง ผู้บังคับบัญชากรมทหารช่างที่ 2 เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เมื่อผู้บังคับบัญชาอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน เมษายน 2564 ถึง กันยายน 2564 เมื่อได้ข้อมูลครบแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาลงรหัส พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนทำการบันทึกเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

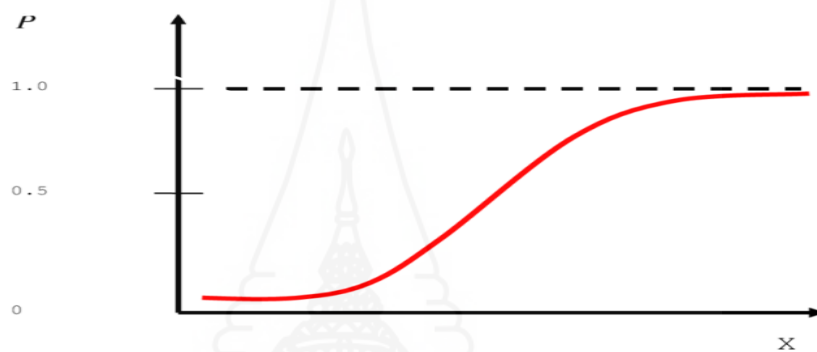
6.1 ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้อธิบายผลการศึกษา ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ญาติพี่น้องในครอบครัวที่สูบบุหรี่ เพื่อนที่สนิทที่สุดสูบบุหรี่ โรคประจำตัว การดื่มแอลกอฮอล์ และการสูบบุหรี่ ส่วนที่ 2 การตัดสินใจในทางเลือกและความสามารถในการควบคุมตนเอง ส่วนที่ 3 ลักษณะพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่ ได้แก่ อายุแรกเริ่มสูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายจากการสูบบุหรี่ จำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อเดือน ระยะเวลาที่สูบบุหรี่ ราคาบุหรี่ สาเหตุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก โอกาสที่มักสูบบุหรี่ เหตุผลหลักกรณีอยากลดหรือเลิกบุหรี่ วิธีการที่ช่วยลดหรือเลิกบุหรี่ ความคิดเห็นของผลกระทบจากการสูบบุหรี่ต่อครอบครัว

6.2 ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงอ้างอิงหรือสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างแล้วสรุปผลที่ได้จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง นั้นอ้างอิงไปถึงกลุ่มประชากรโดยอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็นจึงใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิท (logit regression analysis) เพื่อทำนายโอกาสการสูบบุหรี่ และเนื่องจากตัวอย่างบางส่วนเท่านั้นที่สูบบุหรี่ทำให้การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนมวนบุหรี่ต่อเดือนจึงใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบโทบิต (tobit regression analysis)

การวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิท (logit regression analysis)

คุณสมบัติการวิเคราะห์ถดถอยแบบโลจิท กราฟจะมีลักษณะเป็น (s-shape) ไม่เป็นเชิงเส้นตรง(nonlinear) เพราะการกระจายข้อมูลอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ดังภาพด้านล่าง

ภาพที่ 3.1 ลักษณะของเส้นกราฟ ของการวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิท

ที่มา: https://www.researchgate.net/figure/A-Graph-of-a-Logit-Function_fig8_235122040

ต้องมีการปรับให้ความสัมพันธ์อยู่ในรูปเชิงเส้นโดยใช้รูปแบบ Odds Ratio และค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระต่อกัน (independent sampling) ไม่มีปัญหาตัวแปรอิสระ X มีความสัมพันธ์กัน (multicollinearity) (วรวิทย์ น้อยพันธุ์ : 2562 อ้างถึงใน อุษา ชุกลิน และ วรณกิตติ์ วรณศิลป์ : 2563) การปรับให้ความสัมพันธ์รูปเชิงเส้นโดยการปรับรูปแบบของ Odds Ratio คือ การหาอัตราส่วนของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ (Pi) เป็นกึ่งเท่าของโอกาสที่จะไม่เกิดเหตุการณ์ที่สนใจ (1-Pi) โดยมีสมการดังนี้

$$\frac{P_i}{1-P_i} = \alpha + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k$$

โดยที่	Pi	คือ	เหตุการณ์ที่สนใจ
	1-Pi	คือ	เหตุการณ์ที่ไม่สนใจ
	$\frac{P_i}{1-P_i}$	คือ	สัดส่วนของสิ่งที่สนใจ (Odds Ratio :Odds)
	α	คือ	ค่าคงที่
	β	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระตัวที่ i
	x	คือ	ตัวแปรอิสระตัวที่ i

เมื่อทำการ log สัดส่วนของสิ่งที่สนใจ (Odds Ratio: Odds) เพื่อให้เป็นสมการเส้นตรง ซึ่งเรียกว่าตัวแบบโลจิสติก (logistic model) (มีสมการดังนี้

$$\log \left(\frac{P_i}{1-P_i} \right) = \alpha + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k \quad \text{ดังนั้นตัวแปรตามของสมการถดถอยใน}$$

แบบจำลองโลจิสติก (logistic model) คือการทำ log สัดส่วนของสิ่งที่สนใจ (Odds Ratio :Odds) นั้นเอง ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ α และ β ของแบบจำลองโลจิสติกจะประมาณค่าพารามิเตอร์ โดยวิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood) ซึ่งจะเป็นวิธีการคำนวณทวนซ้ำเพื่อให้ได้ค่าพารามิเตอร์ที่สามารถประมาณได้เที่ยงตรง และสามารถนำมาทดสอบค่าต่าง ๆ ทางสถิติได้ แต่ค่า Odds บอกได้เพียงว่าหาก x เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย โอกาสการเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ (P_i) จะเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยเสมอ ในการแปรผลจึงต้องมีการหาค่าเฉลี่ยส่วนที่ไม่คงที่ของตัวแปรอิสระในแต่ละช่วง (ถาวรวิ มณีจักร, 2561) ด้วยการ dif. ค่า Odds และเรียกวิธีนี้ว่า Marginal Effect เพื่อให้ทราบว่า การเปลี่ยนแปลงของ x ที่เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย มีความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ (P_i) เปลี่ยนแปลงไปที่เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์การถดถอยแบบ (tobit regression analysis)

แบบจำลองโทบิต (tobit model) (ชินพัฒน์ เงินสงเสริม และ พงศา พรชัยวิเศษกุล : 2558) เป็นแบบจำลองที่ใช้สำหรับการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์หนึ่ง โดยสมมติให้ความน่าจะเป็นดังกล่าวเท่ากับความถี่สะสมของการแจกแจงแบบปกติ (normal cumulative distribution function : CDF) โดยมีข้อสมมติว่า ในทางทฤษฎีจะมีตัวแปรแฝง (latent variable) ตัวหนึ่ง ซึ่งในความเป็นจริงไม่สามารถวัดได้ เป็นเพียงพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งกระทำเท่านั้น ซึ่งตัวแปรนี้ถูกกำหนดโดยตัวแปรอิสระหนึ่งตัวหรืออีกหลายตัวและเป็นตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่อง สำหรับตัวแปรแฝงนั้นอาจจะไม่มีอยู่จริงหรือไม่สามารถวัดได้ การกำหนดการกระจายแบบปกติ (standard normal distribution function) โดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ว่า ค่าความน่าจะเป็น (probability) หรือพื้นที่ภายใต้เส้นกราฟการกระจายตัวจะรวมกัน (สะสม) ได้เต็มที่เท่ากับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่เราต้องการ โดยใช้วิธีการประมาณการพารามิเตอร์แบบ maximum likelihood estimation (MLE) และถือว่าข้อมูลที่เก็บมาแต่ละตัวนั้นได้ถูกนำมาจาก Bernoulli distribution จากการทดลองครั้งหนึ่ง

โดยมีสมการดังนี้ (SUTHIPARITHAT ;Vol.29 No.91 July - September 2015)

$$Y_i = \begin{cases} L; & Y_i^* \leq L, \\ Y_i^*; & Y_i^* > L, \end{cases}$$

Y_i^* $i = 1, \dots, n$ แทนฟังก์ชันเชื่อมโยง (link function) ที่สร้างขึ้นโดยสมการถดถอยเชิงเส้น

$$Y_i^* = \alpha + \beta_1 x_1 + \dots + \beta_k x_k + \varepsilon_i$$

โดยที่

Y_i^* = คือ ฟังก์ชันเชื่อมโยง (link function) ที่สร้างขึ้นโดยสมการถดถอยเชิงเส้น

α คือ ค่าคงที่

β คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระตัวที่ i

x คือ ตัวแปรอิสระตัวที่ i

ε คือ ความคลาดเคลื่อนสุ่มของตัวแปรอิสระตัวที่ i

โดยมีข้อสมมติ (Assumption) ว่าความคลาดเคลื่อนจะต้องมีการแจกแจงความน่าจะเป็นปกติมีค่าเฉลี่ยเป็น 0 และความแปรปรวนคงที่ โดยมีข้อสมมติ (assumption) เช่นเดียวกับการวิเคราะห์การถดถอย นั่นคือต้องมีลักษณะการแจกแจงแบบปกติสมมาตรที่มีลักษณะเหมือนกันและเป็นอิสระต่อกัน (independently and identically with normal distribution: i.i.d.N) โดยที่มีค่าเฉลี่ย (mean) เท่ากับ 0 ความแปรปรวน (variance) เท่ากับ σ^2 ทุกค่าของ $i = 1, \dots, n$ เขียนในเชิงคณิตสถิติได้ดังนี้ $\varepsilon \sim \text{iidN}(0, \sigma^2)$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาจากตัวอย่าง 300 ตัวอย่างของกำลังพลกรมทหารช่างที่ 2 กำลังพลส่วนใหญ่เป็นพลทหารประจำการ และกำลังพลทั่วไปบางส่วน โดยได้ทำการเก็บแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 พบว่ามีคนสูบบุหรี่ 138 คน คิดเป็นร้อยละ 46 และไม่สูบบุหรี่ 146 คน (ร้อยละ 48.7) และเคยสูบบุหรี่แต่เลิกแล้ว 16 (ร้อยละ 5.3) คน ผลการการศึกษาสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วนได้แก่ 1) ลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม 2) การวัดความพอใจของการบริโภคต่างเวลา (time preferences) 3) และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และ 4) ความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control) โดยในแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

ประกอบด้วยปัจจัยด้าน อายุ รายได้ รายจ่าย ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส โรคประจำตัว การดื่มแอลกอฮอล์ ญาติ(พ่อ แม่ พี่ น้อง)ที่สูบบุหรี่ เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ การสูบบุหรี่ โดยมีผลการศึกษาจากตาราง 4.1 และ ตาราง 4.2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	Std.
อายุ (ปี)	26.1	18	58	8.
รายได้ (บาทต่อเดือน)	12,544.7	6,000	51,460	8,397.6
รายจ่าย (บาทต่อเดือน)	7,411.3	1,000	43,000	6,281.9

ที่มา: แบบสอบถาม

จากตารางที่ 4.1 พบว่าอายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าประมาณ 26.11 ปี มีอายุน้อยสุด 18 ปี และอายุมากที่สุด 58 ปี โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 12,544.67 บาท รายได้น้อยสุด

6,000 บาท และรายได้มากที่สุด 51,460 บาท โดยอยู่ในช่วงของรายได้ 5,000- 14,999 บาท เกือบร้อยละ 80 (ร้อยละ 79.7) ในส่วนของรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 7,411.28 บาท รายจ่ายน้อยสุด 1,000 บาท และรายได้มากที่สุด 43,000 บาท โดยอยู่ในช่วงรายจ่าย 1,000-10,999 บาท มากถึง ร้อยละ 84 (ร้อยละ 84.7) และ ช่วงราคา 11,000-20,999 บาท ร้อยละ 10 (ร้อยละ 10.7)

ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง		
ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ปฐมศึกษา	33.0	11.0
- มัธยมตอนต้น	58.0	19.3
- มัธยมตอนปลาย	124.0	41.3
- อนุปริญญา/ปวส.	32.0	10.7
- ปริญญาตรี	52.0	17.3
- ปริญญาโท	1.0	0.3
รวม	300	100
สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- โสด	241	80.4
- สมรส	58	19.3
- หม้าย	1	0.33
รวม	300	100
ช่วงรายได้ (บาทต่อเดือน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5,000-9,999	122	40.7
10,000-14,999	117	39.0
15,000-19,999	25	8.3
20,000-24,999	8	2.7
25,000-29,999	7	2.3
30,000-34,999	9	3.0
35,000-39,999	4	1.3
40,000-44,999	3	1.0
มากกว่า 50,000	1	0.3
รวม	300	100

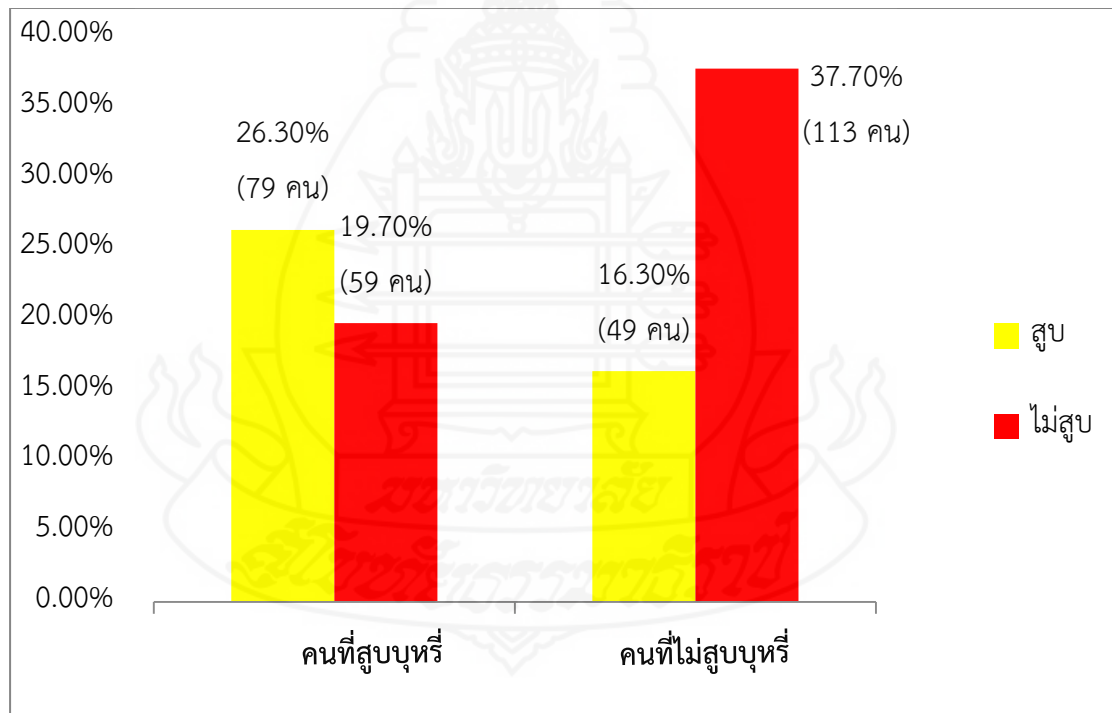
ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง		
ช่วงค่าใช้จ่าย (บาท/เดือน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1,000-10,999	254	84.67
11,000-20,999	32	10.67
21,000-30,999	10	3.33
31,000-40,999	3	1.00
มากกว่า 41,000	1	0.33
รวม	300	100
ญาติ(พ่อ แม่ พี่ น้อง)ที่สูบบุหรี่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
- สูบบุหรี่	128	57.3
- ไม่สูบบุหรี่	172	42.7
รวม	300	100
เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
- สูบ	242.0	80.7
- ไม่สูบ	58.0	19.3
รวม	300	100
โรคประจำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- มี	23	7.7
- ไม่มี	277	92.3
รวม	300	100
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	จำนวน(คน)	ร้อยละ
- ดื่ม	201.0	67.0
- ไม่ดื่ม	83.0	27.7
- เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	16	5.33
รวม	300	100
การสูบบุหรี่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
- สูบ	138	46
- ไม่สูบ	146	48.7
- เคยสูบแต่เลิกแล้ว	16.0	5.33
รวม	300	100

ที่มา: แบบสอบถาม

จากตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา 3 ลำดับแรก คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด (ร้อยละ 41.3) รองลงมาจบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 19.3) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 17.3) ตามลำดับ เป็นคนโสดมากที่สุด (ร้อยละ 80.33) รองลงมาคือคนสมรสแล้ว (ร้อยละ 19.3) ในจำนวนทั้งหมดนั้นมีญาติที่สูบบุหรี่มากถึงร้อยละ 57 (ร้อยละ 57.3) และไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 42 (ร้อยละ 42.7) มีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่มากถึง ร้อยละ 80 (ร้อยละ 80.7) และมีเพื่อนสนิทที่ไม่สูบบุหรี่ไม่ถึง 20 (ร้อยละ 19.3) โรคประจำตัวนั้นพบว่าไม่มีโรคประจำตัวมากเกินไปร้อยละ 92 (ร้อยละ 92.3) เพียงส่วนน้อยร้อยละ 7 (ร้อยละ 7.7) ที่ไม่มีโรคประจำตัว การดื่มแอลกอฮอล์พบว่าส่วนใหญ่ดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด (ร้อยละ 67) รองลงมาคือไม่ดื่ม (ร้อยละ 27.7) และเคยดื่มแต่เลิกแล้วน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.3) การสูบบุหรี่นั้นพบว่าคนสูบบุหรี่ (ร้อยละ 46) ใกล้เคียงกับคนไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 48.7) และน้อยที่สุดคือคนที่เคยสูบแต่เลิกแล้ว (ร้อยละ 5.33)

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบร้อยละและจำนวนที่มีญาติสูบบุหรี่

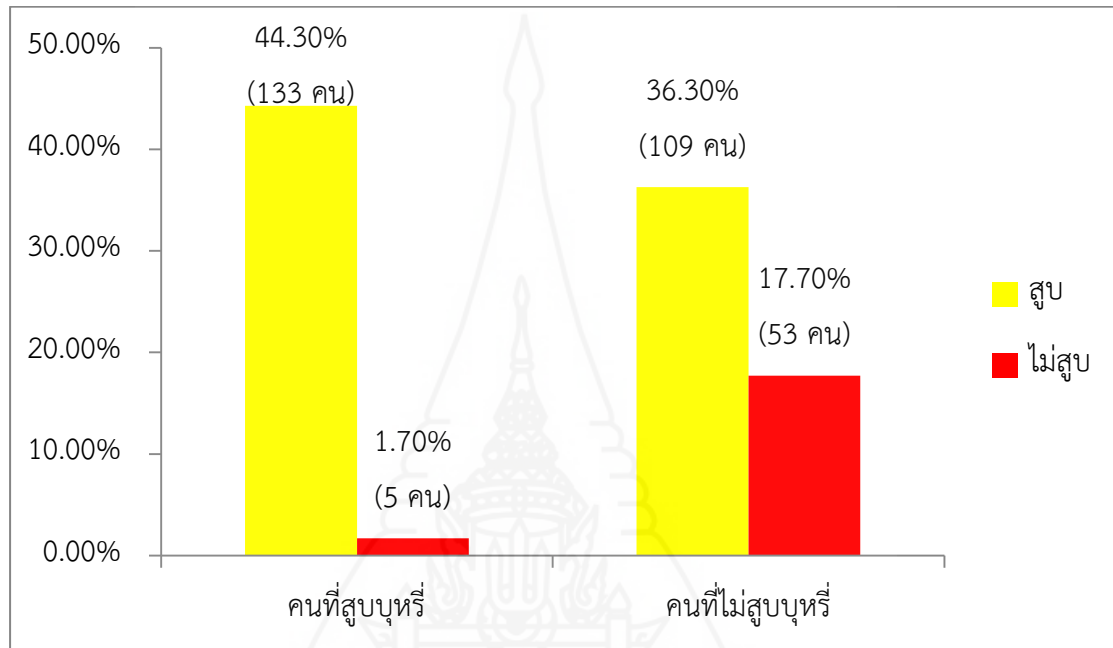

ที่มา: แบบสอบถาม

จากภาพที่ 4.1 พบว่าคนที่สูบบุหรี่ มีญาติสูบบุหรี่มากถึง ร้อยละ 26 (ร้อยละ 26.3) และมีญาติที่ไม่สูบบุหรี่น้อยกว่า ไม่ถึงร้อยละ 20 (ร้อยละ 19.7) ส่วนคนที่ไม่สูบบุหรี่ มีญาติสูบบุหรี่

ร้อยละ 16 (ร้อยละ 16.3) และมีญาติที่ไม่สูบบุหรี่มากกว่าที่ร้อยละ 37 (ร้อยละ 37.7) ทั้งคนสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ มีญาติที่ไม่สูบบุหรี่เกินครึ่ง (ร้อยละ 57.3) และมีญาติที่สูบบุหรี่น้อยกว่าอยู่ที่ร้อยละ 42 (ร้อยละ 42.7)

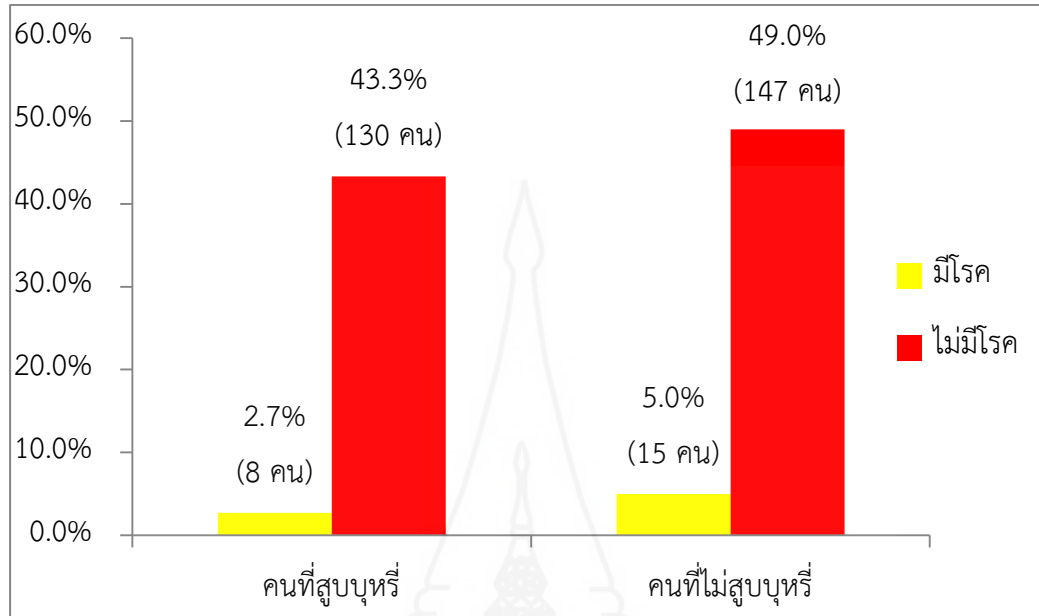
ภาพที่ 4.2 เปรียบเทียบร้อยละและจำนวนที่มีเพื่อนสูบบุหรี่

ที่มา: แบบสอบถาม

จากภาพที่ 4.2 พบว่าคนที่สูบบุหรี่ มีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่มากถึงร้อยละ 46 และมีเพื่อนสนิทที่ไม่สูบบุหรี่ไม่ถึงร้อยละ 2 (ร้อยละ 1.7) ส่วนคนที่ไม่สูบบุหรี่ มีเพื่อนสนิทที่ไม่สูบบุหรี่ร้อยละ 17 (ร้อยละ 17.7) และมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ร้อยละ 36 (ร้อยละ 36.3) เมื่อรวมคนสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ พบว่ามีเพื่อนสนิทที่ไม่สูบบุหรี่ไม่ถึงร้อยละ 20 (ร้อยละ 19.4) และมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่เกินร้อยละ 80 (ร้อยละ 80.6)

ภาพที่ 4.3 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละโรคประจำตัว

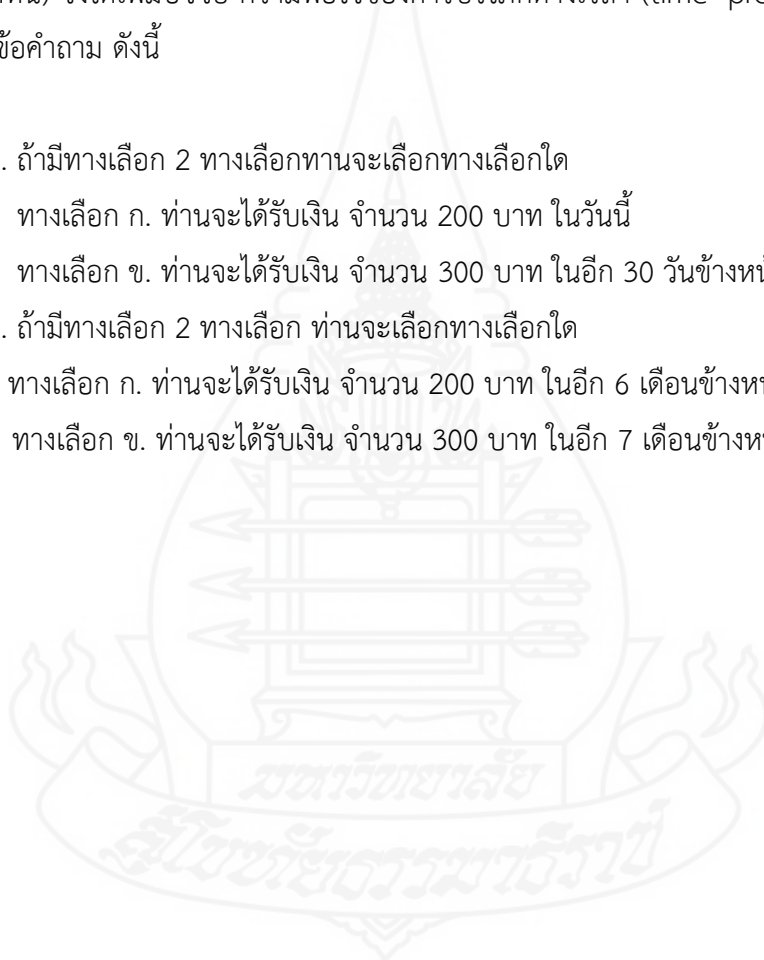
ที่มา: แบบสอบถาม

จากภาพที่ 4.3 พบว่าคนที่สูบบุหรี่ มีโรคประจำตัวเพียงร้อยละ 2 (ร้อยละ 2.7) และไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 43 (ร้อยละ 43.3) ส่วนคนที่ไม่สูบบุหรี่ มีโรคประจำตัวร้อยละ 5 และไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 49 เมื่อรวมคนสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ พบว่ามีโรคประจำตัวอยู่ที่ร้อยละ 7 (ร้อยละ 7.7) และไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 92 (ร้อยละ 92.3)

ส่วนที่ 2 ความพอใจของการบริโภคต่างเวลา (time preferences)

ในการศึกษาจากตัวอย่างในครั้งนี้มีสมมติฐานว่าคนที่ให้ความสำคัญต่อปัจจุบัน (present consistency) หรือ เป็นคนที่ให้ความสำคัญกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ และคงเส้นคงวา เลือกที่ตัดสินใจบริโภคในปัจจุบันเท่านั้น ไม่สามารถรอได้เลย (ไม่มีความอดทน) มีโอกาสที่จะสุขุบนหรือมากกว่าคนที่ให้ความสำคัญกับอนาคต (future consistency) หรือเป็นคนที่ให้ความสำคัญกับอนาคตอย่างสม่ำเสมอ และคงเส้นคงวา เลือกตัดสินใจบริโภคในอนาคตเท่านั้น สามารถที่รอได้ (มีความอดทน) จึงได้เพิ่มปัจจัย ความพอใจของการบริโภคต่างเวลา (time preferences) โดยมีข้อคำถาม 2 ข้อคำถาม ดังนี้

- ข้อ 1. ถ้ามีทางเลือก 2 ทางเลือกท่านจะเลือกทางเลือกใด
 ทางเลือก ก. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 200 บาท ในวันนี้
 ทางเลือก ข. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 300 บาท ในอีก 30 วันข้างหน้า
- ข้อ 2. ถ้ามีทางเลือก 2 ทางเลือก ท่านจะเลือกทางเลือกใด
 ทางเลือก ก. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 200 บาท ในอีก 6 เดือนข้างหน้า
 ทางเลือก ข. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 300 บาท ในอีก 7 เดือนข้างหน้า

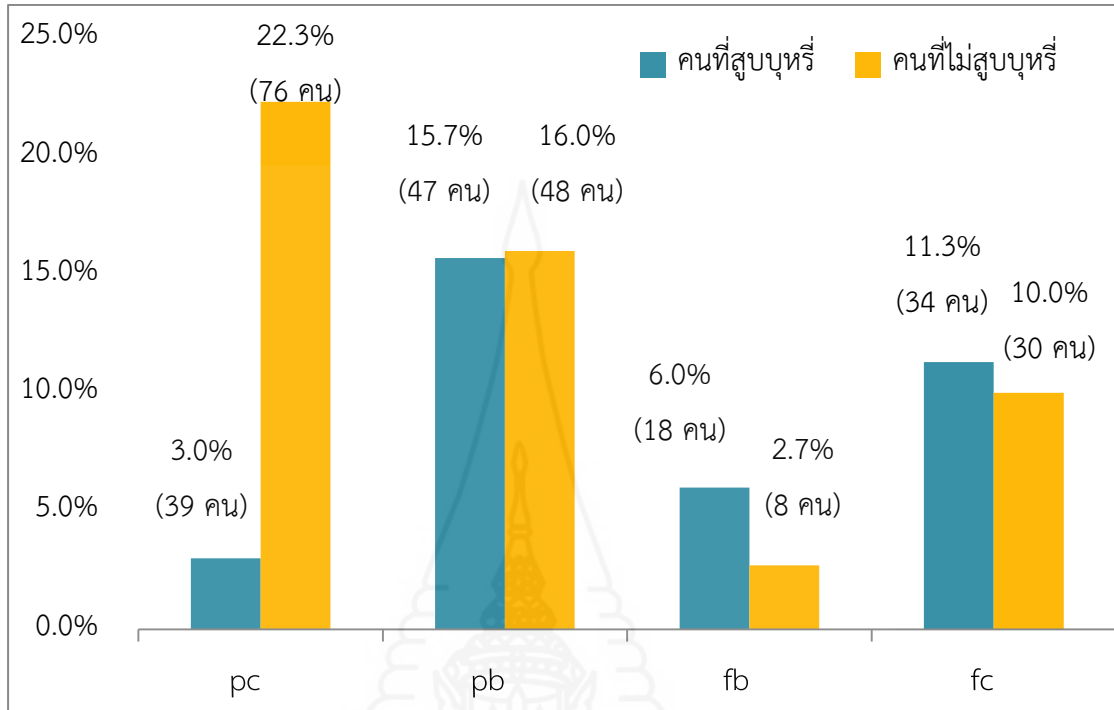

การการแปลความหมายของทางเลือกต่างๆในข้อ 1 และ ข้อ 2 จะแปลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การแปลความหมายของทางเลือก

การบริโภคต่าง เวลา (time preferences)	1.present		2.future	
	ทางเลือก ก. ท่านจะได้รับ เงิน จำนวน 200 บาท ใน วันนี้	ทางเลือก ข. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 300 บาท ในอีก 30 วัน ข้างหน้า	ทางเลือก ก. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 200 บาท ในอีก 6 เดือน ข้างหน้า	ทางเลือก ข. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 300 บาท ในอีก 7 เดือนข้างหน้า
Present consistency	/		/	
present bias	/			/
future bias		/	/	
future consistency		/		/

ภาพที่ 4.4 จำนวนและร้อยละ การบริโภคต่างเวลา (time preferences) จำแนกตามคนสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่

ที่มา: แบบสอบถาม

จากภาพที่ 4.4 พบว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่มีความโน้มเอียงต่อปัจจุบัน (present bias) มากที่สุดร้อยละ 15 (ร้อยละ 15.7) ให้ความสำคัญกับอนาคต (future consistency) เป็นลำดับต่อมาร้อยละ 11 (ร้อยละ 11.3) มีความโน้มเอียงต่ออนาคต (future bias) ร้อยละ 6 ให้ความสำคัญต่อปัจจุบัน (present consistency) น้อยที่สุดร้อยละ 3 ส่วนคนที่ไม่สูบบุหรี่ให้ความสำคัญต่อปัจจุบัน (present consistency) มากที่สุดร้อยละ 22 (ร้อยละ 22.33) และมีความโน้มเอียงต่อปัจจุบัน (present bias) เป็นลำดับต่อมาร้อยละ 16 ให้ความสำคัญกับอนาคต (future consistency) ร้อยละ 10 และความโน้มเอียงต่อปัจจุบัน (present bias) น้อยที่สุดไม่ถึง ร้อยละ 3 (ร้อยละ 2.7) เมื่อรวมคนสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจุบัน (present consistency) มากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 38.33 รองลงมาที่มีความโน้มเอียงต่อปัจจุบัน (present bias) อยู่ที่ร้อยละ 31.67 ให้ความสำคัญกับอนาคต (future consistency) ร้อยละ 21 (ร้อยละ 21.3) และมีความโน้มเอียงต่ออนาคต (future bias) น้อยที่สุดไม่ถึงร้อยละ 9 (ร้อยละ 8.7)

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีผู้สูบบุหรี่ทั้งหมด 138 คน โดยจะศึกษาในเรื่องพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่จะอธิบายในเรื่อง อายุเริ่มแรกที่สูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายจากการสูบบุหรี่ต่อเดือน จำนวนมวนบุหรี่ที่สูบบุหรี่ต่อเดือน ระยะเวลาที่สูบบุหรี่ ราคาบุหรี่ สาเหตุที่สูบบุหรี่ในครั้งแรก โอกาสที่มักจะสูบบุหรี่ เหตุผลหลักกรณีที่ยากลดหรือเลิกสูบบุหรี่ วิธีการที่จะใช้กรณีต้องการลดหรือเลิกสูบบุหรี่ และผลกระทบของการสูบบุหรี่ต่อคนรอบข้าง

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะและพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ลักษณะ	ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	Std.
อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ (ปี)	15.7	9	35	3.5
ค่าใช้จ่ายจากสูบบุหรี่ (บาท)	1,065.9	60	5,000	798.5
จำนวนบุหรี่ (มวนต่อเดือน)	199.9	30	1,200	214.1
ราคาบุหรี่ (บาทต่อซอง)	62.6	40	95	11.4
จำนวนปีที่สูบบุหรี่ (ปี)	7.6	1	24	4.3

หมายเหตุ :Std. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ที่มา: แบบสอบถาม

จากตารางที่ 4.4 พบว่าจะเริ่มลองสูบบุหรี่เมื่ออายุเฉลี่ย 15.7 ปี อายุน้อยสุด 9 ปี และอายุมากที่สุด 35 ปี มีค่าใช้จ่ายจากสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อเดือน 1,065.9 บาท ค่าใช้จ่ายน้อยสุด 60 บาท และมีค่าใช้จ่ายมากที่สุด 5,000 บาท โดยมีจำนวนสูบเฉลี่ยต่อเดือน 200 มวน (199.9 มวน) น้อยสุด 30 มวน และมากที่สุด 1,200 มวน หรือวันละ 2 ซอง (1 ซอง =20 มวน) ราคาบุหรี่ซองจะซื้อในราคาเฉลี่ยซองละ 62.6 บาท ราคาน้อยสุด 40 บาท และราคามากที่สุด 95 บาท เมื่อถามถึงจำนวนปีที่สูบบุหรี่ พบว่าจำนวนปีเฉลี่ย 7.6 ปี (ประมาณ 7 ปี 7 เดือน) น้อยสุด 1 ปี และมากที่สุด 24 ปี

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่

พฤติกรรมการสูบบุหรี่		
สาเหตุที่สูบบุหรี่ในครั้งแรก	จำนวน	ร้อยละ
- อยากรู้้อยากลอง	95	68.8
- เข้าสังคม	14	10.1
- เพื่อนชักชวน	16	11.6
- สูบแล้วดูเทโก้โก้	2	1.5
- มีความเครียดกังวล	6	4.4
- เลียนแบบคนในครอบครัว	1	0.7
- ไม่รู้ว่าบุหรี่มีพิษภัย	1	0.7
- ความต้องการส่วนตัว	3	2.2
รวม	138	100
โอกาสที่สูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
- หลังมื้ออาหารทุกมื้อ	48.00	34.78
- หลังตื่นนอนและก่อนเข้านอน	5	3.62
- เมื่อมีเวลาว่าง	54	39.13
- เมื่อรู้สึกเครียด และกดดัน	16.00	11.59
- ทุกครั้งที่เห็นคนอื่นสูบบุหรี่	5	3.62
- ทุกครั้งที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	10	7.25
รวม	138	100
เหตุผลที่อยากลดหรือเลิกบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
- ญาติพี่น้องขอร้อง	10	7.25
- มีปัญหาด้านสุขภาพ	15	10.87
- เพื่อครอบครัว	79.00	57.25
- มีผลกระทบต่อรายได้	9.00	6.52
- ไม่มีเหตุผล อยากเลิกเอง	25.00	18.12
รวม	138	100

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

พฤติกรรมกาสูบบุหรี่		
วิธีที่ใช้ลดหรือเลิกบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
- หักดิบ	48	34.78
- ไม่พกบุหรี่	21	15.22
- พกบุหรี่ในจำนวนที่จำกัด	33	23.91
- เคี้ยวหมากฝรั่งหรืออมลูกอม	11	7.97
- หากิจกรรมอื่นทำ	25	18.12
รวม	138	100
ผลกระทบต่อคนรอบข้างจากการสูบบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่ใช่	4	2.90
- ใช่	134	91.10
รวม	138	100

หมายเหตุ ผู้สูบบุหรี่ทั้งหมด 138 คน

ที่มา: แบบสอบถาม

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สาเหตุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก 3 ลำดับแรกพบว่า ความอยากรู้อยากลองมากที่สุดเกือบร้อยละ 70 (ร้อยละ 68.8) รองลงมาเพื่อนชักชวน ร้อยละ 11 (ร้อยละ 11.6) และอยากเข้าสังคม ร้อยละ 10 (ร้อยละ 10.1) ตามลำดับ โดยโอกาสที่มักจะสูบบุหรี่ 3 ลำดับแรก พบว่าชอบสูบเมื่อมีเวลาว่างเกือบร้อยละ 40 (ร้อยละ 39.1) สูบหลังมื้ออาหารทุกมื้อ ร้อยละ 34 (ร้อยละ 34.8) และสูบเมื่อรู้สึกเครียดและกดดัน ร้อยละ 11 (ร้อยละ 11.59) เมื่อถามถึงสาเหตุหลักที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจ ลด หรือเลิกบุหรี่ พบว่าครอบครัวมีผลต่อความคิดมากที่สุดร้อยละ (ร้อยละ 57.3) และเมื่อรวมกับญาติพี่น้องขอรื้อแล้ว (ร้อยละ 7.3) ส่งผลต่อความคิดมากถึงร้อยละ 64.6 เลยทีเดียว ส่วนผู้ที่ไม่ว่าอะไรคือเหตุผลมีมากเกือบร้อยละ 20 (ร้อยละ 18.12) ตามมาด้วยเหตุผลด้านสุขภาพ (ร้อยละ 10.87) นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าสนใจว่าสาเหตุจากผลกระทบจากรายได้มีผลต่อความคิดน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.52) ส่วนวิธีการเลิกบุหรี่ ใช้วิธีหักดิบ(เลิกบุหรี่อย่างเด็ดขาดทันทีทันใด) มากที่สุด (ร้อยละ 34.78) รองลงมาพกบุหรี่ในจำนวนที่จำกัด (ร้อยละ 23.91) หากิจกรรมอื่นทำ (ร้อยละ 18.12) และบางคนเลือกที่จะไม่พกบุหรี่ (ร้อยละ 15.22) ส่วนวิธีที่ใช้บ่อยที่สุดคือ เคี้ยวหมากฝรั่งหรืออมลูกอม

(ร้อยละ 7.97) เท่านั้น และจากการถามถึงผลกระทบของบุหรีต่อคนรอบข้าง เกือบทั้งหมดต่างก็รู้ว่า มีผลกระทบมากถึงร้อยละ 91 (ร้อยละ 91.10) ส่วนน้อยมากๆที่ตอบว่าไม่มีผลกระทบไม่ถึงร้อยละ 3 (ร้อยละ 2.90)

ส่วนที่ 4 ความสามารถในการควบคุมตนเอง

เนื่องจากพฤติกรรมการควบคุมตนเอง (Self-Control) เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทางผู้วิจัยได้นำมาช่วยอธิบายพฤติกรรมการสูบบุหรี โดยใช้มาตราส่วนการควบคุมตนเองโดยสังเขป (Brief Self-Control Scale :BSCS) (Tangney, Baumeister and Boone; 2004 quoted in Martin S. Hagger et al; 2018) เป็นมาตราส่วนนี้ใช้ประเมินการควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความปรารถนา หากผู้ตอบแบบสอบถามได้ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการควบคุมตนเอง (Self-Control) มาก แสดงว่าสามารถควบคุมตนเองได้สูง และในทางกลับกันถ้าผู้ตอบแบบสอบถามได้ค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการควบคุมตนเองน้อย แสดงว่ามีความสามารถในการควบคุมตนเองต่ำ โดยจะมีคำถามด้วยกันทั้งหมด 20 ข้อ ประกอบด้วยคำถามเชิงลบ (negative) 13 ข้อ ดังนี้ 2,3,4,5,7,9,10,12,13,14,16,17 และ 19

ตารางที่ 4.6 คำถามเชิงลบ (negative)

ข้อที่	คำถามเชิงลบ (negative)
2	ฉันมีความยากลำบากในการเลิกนิสัยที่ไม่ดี
3	ฉันเป็นคนขี้เกียจ
4	ฉันมักพูดเรื่องที่ไม่เหมาะสม
5	ฉันทำบางเรื่องที่ส่งผลเสียต่อตัวเอง หากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่สนุก
7	ฉันปรารถนาให้ตัวเองมีวินัยกับตนเองมากกว่านี้
9	ความเพลิดเพลินใจและความสนุกบางครั้งส่งผลให้ฉันทำงานไม่เสร็จ
10	ฉันมีปัญหาเรื่องการจดจ่อกับเรื่องบางเรื่อง
12	บางครั้งฉันไม่สามารถหยุดตัวเองให้ทำบางสิ่งได้ แม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ผิด
13	บ่อยครั้ง ฉันมักตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยไม่ได้พิจารณาทางเลือกต่างๆ อย่างถี่ถ้วน
14	ฉันประสบกับความยากลำบากในการเริ่มทำงานต่างๆ
16	ฉันประสบกับความยากลำบากในการเริ่มทำงาน
17	ฉันมักจะเลื่อนการตัดสินใจออกไป
19	ฉันต้องการอะไรมาผลักดันในการเริ่มต้นสิ่งต่างๆ

คำถามเชิงบวก (positive) 7 ข้อ ดังนี้ 1,6,8,11,15,18 และ 20

ตารางที่ 4.7 ข้อความเชิงบวก (positive)

ข้อที่	ข้อความเชิงบวก (positive)
1	ฉันเป็นคนที่สามารถต้านทานสิ่งยั่วยวนใจได้ดี
6	ฉันจะปฏิเสธเรื่องที่จะส่งผลเสียกับตัวเอง
8	คนอื่นมักพูดว่าฉันเป็นคนที่มีความวินัยค่อนข้างเคร่งครัดกับตัวเอง
11	ฉันสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในระยะยาว
15	ฉันสามารถจัดการภารกิจที่ต้องทำได้ในทันทีทันใด
18	ฉันมักเริ่มงานทันที
20	ฉันมักสามารถทำได้ตามแผนที่ตั้งไว้

โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบไว้ดังนี้

<u>คะแนน</u>	<u>ข้อความเชิงบวก</u>	<u>ข้อความเชิงลบ</u>
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
3	ปานกลาง	ปานกลาง
4	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อได้คะแนนค่าเฉลี่ยของคนสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่แล้ว จะทดสอบความแตกต่างกันด้วย t-test เพื่อศึกษาว่าระหว่างคนสูบบุหรี่กับคนไม่สูบบุหรี่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยจะแบบการแบ่งเป็นกลุ่มคำถามเชิงลบและเชิงบวก ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบความสามารถการควบคุมตนเอง (self-control) ระหว่างคนสุขและไม่สุขบุหรีต่อคำถามเชิงลบ

คำถามเชิงลบ (negative)	การควบคุมตนเอง (self-control)				t	p value
	คนไม่สุขบุหรี		คนสุขบุหรี			
	ค่าเฉลี่ย	Sd.	ค่าเฉลี่ย	Sd.		
2.ฉันมีความยากลำบากในการเลิกนิสัยที่ไม่ดี	3.15	1.21	3.17	1.32	-0.0845	0.9327
3.ฉันเป็นคนขี้เกียจ	3.72	1.14	3.62	1.29	0.7131	0.4763
4.ฉันมักพูดเรื่องที่ไม่เหมาะสม	3.51	1.08	3.59	1.25	-0.6020	0.5477
5.ฉันทำบางเรื่องที่ส่งผลเสียต่อตัวเอง หากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่สนุก	3.48	1.15	3.23	1.35	1.7248	0.0856
7.ฉันปรารถนาให้ตัวเองมีวินัยกับตนเองมากกว่านี้	2.35	1.08	2.40	1.33	-0.3348	0.7380
9. ความเพลิดเพลินใจและความสนุกบางครั้งส่งผลให้ฉันทำงานไม่เสร็จ	3.05	1.18	3.20	1.33	-1.0105	0.3131
10. ฉันมีปัญหาเรื่องการจดจ่อกับเรื่องบางเรื่อง	3.18	1.13	3.41	1.26	-1.6952	0.0911
12. บางครั้งฉันไม่สามารถหยุดตัวเองให้ทำบางสิ่งได้แม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ผิด	3.20	1.25	3.26	1.44	-0.4091	0.6828
13. บ่อยครั้ง ฉันมักตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยไม่ได้พิจารณาทางเลือกต่างๆ อย่างถี่ถ้วน	3.13	1.20	3.36	1.28	-1.5769	0.1159
14. ฉันประสบกับความยากลำบากในการเริ่มทำงานต่างๆ	3.12	1.07	3.36	2.73	-1.0194	0.3089
16. ฉันประสบกับความยากลำบากในการเริ่มทำงาน	3.17	1.13	3.31	1.20	-1.0303	0.3037
17. ฉันมักจะเลื่อนการตัดสินใจออกไป	3.14	1.20	3.31	1.23	-1.2480	0.2130
19. ฉันต้องการอะไรมาผลักดันในการเริ่มต้นสิ่งต่างๆ	2.23	1.06	2.53	1.31	0.0294	-2.1885
ค่าเฉลี่ย	3.11	1.14	3.21	1.41	t = -0.6698	p value = 0.5094

หมายเหตุ: Sd. คือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ที่มา :จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบความสามารถการควบคุมตนเอง (self-control) ระหว่างคนสุขและไม่สุขบุหรีต่อคำถามเชิงบวก

คำถามเชิงบวก (positive)	การควบคุมตนเอง (self-control)				t	p value
	คนไม่สุขบุหรี		คนสุขบุหรี			
	ค่าเฉลี่ย	Sd.	ค่าเฉลี่ย	Sd.		
1. ฉันเป็นคนที่สามารถต้านทานสิ่งยั่วยวนใจได้ดี	3.65	1.09	3.15	1.22	3.72	0.0002
6. ฉันจะปฏิเสธเรื่องที่จะส่งผลเสียกับตัวเอง	3.60	1.27	3.19	1.43	2.6364	0.0088
8. คนอื่นมักพูดว่าฉันเป็นคนที่มีวินัยค่อนข้างเคร่งครัดกับตัวเอง	3.36	1.16	3.01	1.21	2.6064	0.0096
11.ฉันสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในระยะยาว	3.72	1.05	3.61	1.26	0.8508	0.3955
15. ฉันสามารถจัดการภารกิจที่ต้องทำได้ในทันทีทันใด	3.72	0.94	3.21	1.25	4.0364	0.0001
18. ฉันมักเริ่มงานทันที	3.95	1.04	3.49	1.30	3.3942	0.0008
20. ฉันมักสามารถทำได้ตามแผนที่ตั้งไว้	4.02	0.93	3.42	1.28	4.7791	0.0000
ค่าเฉลี่ย	3.72	1.07	3.30	1.28	t = -3.6209	p value = 0.0035

หมายเหตุ: Sd. คือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ที่มา :จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4.9 จะพบว่า ในข้อคำถามเชิงลบ (negative) การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control) ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p value 0.51) โดยคนที่ไม่สุขบุหรีมีคะแนนเฉลี่ย 3.11 ซึ่งน้อยกว่าคนที่สุขบุหรีที่มีคะแนนเฉลี่ย 3.21 ในส่วนของคำถามเชิงบวก (positive) การเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p value < 0.01) โดยคนที่ไม่สุขบุหรีมีคะแนนเฉลี่ย 3.72 ซึ่งมากกว่าคนที่สุขบุหรีที่มีคะแนนเฉลี่ย 3.30

เมื่อดูความแตกต่างกันเป็นรายข้อแล้ว พบว่าคำถามที่ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ คำถามฉันเป็นคนที่สามารถต้านทานสิ่งยั่วยวนใจได้ดี (p value = 0.0002)

ฉันทำบางเรื่องที่ส่งผลเสียต่อตัวเองหากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่สนุก (p value = 0.0856) ฉันจะปฏิเสธเรื่องที่จะส่งผลเสียกับตัวเอง (p value < 0.01) คนอื่นมักพูดว่าฉันเป็นคนที่มีวินัยค่อนข้างเคร่งครัดกับตัวเอง (p value < 0.01) ฉันมีปัญหาเรื่องการจดจ่อกับเรื่องบางเรื่อง (p value = 0.0911) ฉันสามารถจัดการภารกิจที่ต้องทำได้ในทันทีทันใด (p value < 0.01) ฉันมักเริ่มงานทันที (p value < 0.01) โดย ฉันมักสามารถทำได้ตามแผนที่ตั้งไว้ (p value < 0.01) ส่วนคำถามอื่นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาดังตารางที่ 4.10 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	สัญลักษณ์	คำอธิบาย
อายุ	age	อายุของผู้ที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่
วุฒิการศึกษา	edu	จำนวนปีที่อยู่ในสถานศึกษา
สถานภาพ	status1	กำหนดให้ 1= สมรส 0= โสดและอื่นๆ
รายได้	income	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน(รวมรายได้อื่นๆด้วย)
รายจ่าย	expense	รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน
ญาติที่สูบบุหรี่ (พ่อ แม่ พี่ น้อง)	family	กำหนดให้ 1= สูบ 0= ไม่สูบและอื่นๆ
เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่	friend	กำหนดให้ 1= สูบ 0= ไม่สูบและอื่นๆ
โรคประจำตัว	sick	กำหนดให้ 1= มีโรค 0= ไม่มีโรคและอื่นๆ
การดื่มแอลกอฮอล์	drink1	กำหนดให้ 1= ดื่ม 0= ไม่ดื่มและอื่นๆ
จำนวนมวนบุหรี่	maun	จำนวนมวนบุหรี่ที่สูบเฉลี่ยต่อเดือน
การสูบบุหรี่	smoke1	กำหนดให้ 1= สูบ 0= ไม่สูบและอื่นๆ
รายจ่ายจากการสูบบุหรี่	exptob	รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนจากการสูบบุหรี่

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ตัวแปร	สัญลักษณ์	คำอธิบาย
อายุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก*	first	อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรก
ราคาบุหรี่	price	ราคาบุหรี่ปาท/ซอง
ผลกระทบการสูบบุหรี่ต่อคนรอบข้าง	effect	กำหนดให้ 1 = มีผลกระทบกับคนรอบข้าง ข้าง และ 0 = ไม่มีผลกระทบกับคนรอบข้าง
present consistency	pc	กำหนดให้ 1 = มีลักษณะเป็น ลักษณะการบริโภคต่างเวลาแบบอื่น
present bias	pb	กำหนดให้ 1 = มีลักษณะเป็น present bias และ 0 = มีลักษณะการ บริโภคต่างเวลาแบบอื่น
future bias	fb	กำหนดให้ 1 = มีลักษณะเป็น future bias และ 0 = มีลักษณะการบริโภค ต่างเวลาแบบอื่น
Future consistency	fc	กำหนดให้ 1 = มีลักษณะเป็น present consistency และ 0 = มี ลักษณะการบริโภคต่างเวลาแบบอื่น
ความสามารถในการควบคุมตนเอง	positivesc	คะแนนคำถามความสามารถในการ ควบคุมตนเองในเชิงบวก
ความไม่สามารถในการควบคุมตนเอง	negativesc	คะแนนคำถามความสามารถในการ ควบคุมตนเองในเชิงลบ

หมายเหตุ: *ในการศึกษานี้มีข้อสมมติว่า คนที่เริ่มสูบบุหรี่เร็วจะมีแนวโน้มสูบบุหรี่ปริมาณมากกว่าคนที่เริ่มสูบบุหรี่ในอายุน้อยกว่า

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (correlation analysis)

การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระกับการสูบบุหรี่เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ศึกษา ได้แก่ อายุ (age) วุฒิกการศึกษา (edu) สถานภาพ (status1) รายได้ (income) รายจ่าย (expense) ญาติที่สูบบุหรี่ (พ่อ แม่ พี่ น้อง) (family) เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ (friend) โรคประจำตัว (sick) การดื่มแอลกอฮอล์ (drink1) ความสามารถในการควบคุมตนเอง (positivesc) ความไม่สามารถในการควบคุมตนเอง (negativesc) present consistency (pc) present bias (pb) future bias (fb) และ future consistency (fc)

จากตารางที่ 4.11 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสูบบุหรี่ คือ สถานภาพ (status1) ญาติที่สูบบุหรี่ (พ่อ แม่ พี่ น้อง) (family) เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ (friend) และ future bias (fb) และคำถามเชิงบวก (positivesc) ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการสูบบุหรี่ คือ อายุ (age) ระดับการศึกษา (edu) รายได้ (income) รายจ่าย (expense) และ present consistency (pc) ตัวแปรนอกนั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

ตัวแปร	smoke1	age	edu	status1	income	expense	family	friend	sick	drink1	pc	pb	fb	fc	positivesc	negativesc
smoke1	1															
age	-0.1982***	1														
edu	-0.2380***	0.4426***	1													
status1	0.2036***	-0.5552***	-0.2455***	1												
income	-0.2264***	0.8925***	0.4353***	-0.5547***	1											
expense	-0.1607***	0.7450***	0.4318***	-0.5840***	0.8284***	1										
family	0.2721***	-0.2039***	-0.1509***	0.1261***	-0.2076***	-0.1620***	1									
friend	0.3672***	-0.1452***	-0.0898	0.1609***	-0.1407***	-0.0761	0.2687***	1								
sick	-0.0649	0.3044***	0.0481	-0.1521***	0.2507***	0.2008***	0.0047	-0.0176	1							
drink1	0.0721	0.1405***	0.1120*	-0.2077***	0.1267***	0.1991***	0.0842	0.0386	-0.0382	1						
pc	-0.1912***	-0.0494	-0.1431***	0.0728	-0.0826	-0.062	-0.0009	-0.0654	0.0563	-0.1504***	1					
pb	0.0474	0.0954*	0.1290***	-0.1447**	0.1340***	0.0992**	-0.0802	-0.0478	0.1001**	0.0756	-0.5367***	1				
fb	0.1436***	-0.0161	-0.1076**	0.0464	-0.0318	-0.0386	-0.0262	0.1208***	-0.0442	0.1273***	-0.2429***	-0.2097***	1			
fc	0.0744	-0.0387	0.0973**	0.0461	-0.0323	-0.0125	0.1101**	0.0489	-0.1501***	0.0053	-0.4106***	-0.3545***	-0.1604***	1		
positivesc	-0.2799***	0.1006	0.1276**	-0.0729	0.0891	0.0375	-0.1693***	-0.2160***	0.0415	0.0162	-0.0463	-0.0063	-0.0870	0.1218**	1	
negativesc	0.0775	0.0864	-0.0449	-0.0208	0.0925	0.0504	0.0315	-0.0298	0.0603	-0.0683	-0.0689	0.0127	0.0373	0.0418	-0.2258***	1

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 *** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ที่มา:จากการคำนวณ

การวิเคราะห์ตัวแปรด้วยสมการโลจิสต์ (logistic regression)

การคัดตัวแปรอิสระเพื่อทำนายโอกาสการสูบบุหรี่ จะใช้วิธี stepwise method จะใช้เกณฑ์คัดตัวแปรอิสระออกหากตัวแปรอิสระมีระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.1 และดูค่า (Akaike's Information Criterion: AIC) หากค่า AIC น้อยกว่าแสดงว่าโมเดลดังกล่าวมีความเหมาะสมมากกว่าโมเดลอื่น ตัวแปรอิสระที่สนใจที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้ ได้แก่ ระดับการศึกษา (edu) สถานะภาพสมรส (status1) ญาติพี่น้องที่สูบบุหรี่ (family) เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ (friend) ตัวแปรอิสระด้านการบริโภคต่างเวลา(time preference) ได้แก่ present bias (pb) future bias (fb) future consistency (fc) คำถามเชิงบวก (positivesc) และ คำถามเชิงลบ (negativsc) ตัวแปรอิสระทั้งหมดที่กล่าวถึงนี้ให้ค่า AIC เท่ากับ 331.662

ตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สมการโลจิสต์ (logistic regression) กับการสูบบุหรี่

ตัวแปร	Unstandardized Coef.		z	P>z
	Coef.	Std.Err		
ตัวแปรปัจจัยภายนอก				
ระดับการศึกษา (edu)	-0.1613***	0.0509	-3.1700	0.0020
สถานภาพสมรส (status1)	0.6984*	0.3724	1.8800	0.0610
เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ (friend)	2.1159***	0.5304	3.9900	0.0000
ญาติพี่น้องที่สูบบุหรี่ (family)	0.6906**	0.2851	2.4200	0.0150
ความพอใจในการบริโภคต่างเวลา				
present bias (pb)	1.2003***	0.3513	3.4200	0.0010
future bias (fb)	1.4069***	0.5454	2.5800	0.0100
future consistency (fc)	1.1857***	0.3838	3.0900	0.0020
การควบคุมตนเอง (sc)				
คำถามเชิงบวก (positivesc)	-0.6872***	0.2120	-3.2400	0.0010
คำถามเชิงลบ (negativesc)	0.0001	0.2245	0.0000	1.0000
ค่าคงที่ (constant)	0.6444	1.4550	0.4400	0.6580
Number of obs. = 300	Log likelihood = -155.8308			
LR chi2 (9) = 102.3	Pseudo R2 = 0.2471			
Prob >chi2= 0.0000				

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

***นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ร้อยละ 1 ได้แก่ เพื่อนที่สูบบุหรี่ (p value < 0.01) ที่ระดับนัยสำคัญร้อยละ 10 ได้แก่ สถานภาพสมรส (p value= 0.06) นอกจากนี้ คนที่มีลักษณะ present bias (p value <0.01) future bias (p value= 0.01) future consistency (p value <0.01) มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่มากกว่า คนที่มีลักษณะเป็น present consistency ส่วนตัวแปรที่มีผลให้มีแนวโน้มในการสูบบุหรี่น้อยลง คือ วุฒิการศึกษา (edu) กล่าวคือคนที่มีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่น้อยกว่า

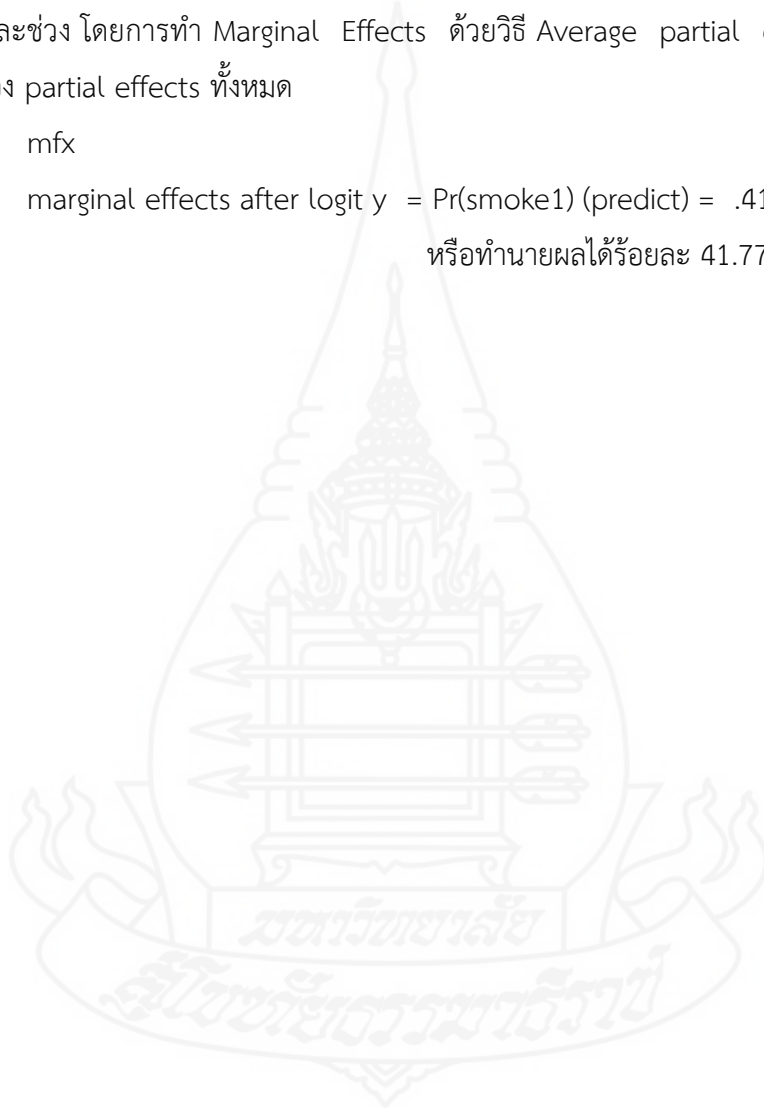
คนที่มีการศึกษาน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 1 (p value < 0.01) เช่นเดียวกันความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control) ในกลุ่มคำถามเชิงบวก (positive) (p value < 0.01) นั้นแสดงว่าคนที่มีความสามารถในการควบคุมตัวเองได้ดีมีแนวโน้มที่จะไม่สูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 1

เนื่องจากในแบบจำลอง logit ที่ประมาณได้มีค่าเบต้าไม่คงที่ในแต่ละช่วง (β : ถ้า X เปลี่ยนไป 1 หน่วย Y จะเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ β) ดังนั้น การแปลผลควรใช้ผลเฉลี่ยของค่าเบต้า (β) ในแต่ละช่วง โดยการหา Marginal Effects ด้วยวิธี Average partial effects คือ การหาค่าเฉลี่ยของ partial effects ทั้งหมด

mf

marginal effects after logit y = Pr(smoke1) (predict) = .4177

หรือทำนายผลได้ร้อยละ 41.77

ตารางที่ 4.13 Marginal effect ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตัวแปร	dy/dx	Std. Err.	z	P> z	X
ปัจจัยภายนอก					
ระดับการศึกษา	-0.0392***	0.0124	-3.1700	0.0020	11.6867
สถานภาพสมรส	0.1699*	0.0905	1.8800	0.0600	0.8233
เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่	0.4040***	0.0638	6.3300	0.0000	0.8067
ญาติพี่น้องที่สูบบุหรี่	0.1677**	0.0685	2.4500	0.0140	0.4267
ความพอใจในการ บริโภคต่างเวลา					
present bias	0.2905***	0.0810	3.5900	0.0000	0.3167
future bias	0.3333***	0.1113	2.9900	0.0030	0.0867
future consistency	0.2880***	0.0878	3.2800	0.0010	0.2133
การควบคุมตัวเอง					
positivesc	-0.1671***	0.0515	-3.2500	0.0010	3.5262
negativsc	0.0000	0.0546	0.0000	1.0000	3.1554

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลจากการ marginal effect after logit จากตารางที่ 4.13 สามารถแปลผลได้ดังนี้

ระดับการศึกษา (education) กับการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0392 อธิบายได้ว่าคนที่มีการศึกษาสูง จะมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่ลดลง ร้อยละ 3.9 ณ ระดับนัยสำคัญร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับคนที่มีการศึกษาน้อยกว่า เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆ คงที่

สถานภาพสมรส (status1) กับการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.1699 อธิบายได้ว่าคนที่สถานภาพสมรสแล้ว จะมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 17 ณ ระดับนัยสำคัญร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับคนที่โสด เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆ คงที่

เพื่อนที่สูบบุหรี่ (friend) กับการสูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.4040 อธิบายได้ว่าคนที่มีเพื่อนสูบบุหรี่จะตัดสินใจที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 40.4 อย่างมีนัยสำคัญ ร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับมีเพื่อนที่ไม่สูบบุหรี่ เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆคงที่

ญาติที่สูบบุหรี่ (family) กับการสูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.1677 อธิบายได้ว่า คนที่มีญาติสูบบุหรี่จะมีโอกาสที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่สูงขึ้น ร้อยละ 16.8 อย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับมีญาติที่ไม่สูบบุหรี่ เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆคงที่

กลุ่มคนที่เป็น present bias (pb) กับการสูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.2905 อธิบายได้ว่า กลุ่มคน present bias จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่สูงกว่า ร้อยละ 29.1 อย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับกลุ่มคน present consistency เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆ คงที่

กลุ่มคนที่เป็น future bias (fb) กับการสูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3333 อธิบายได้ว่า กลุ่มคน future bias จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่สูงกว่าร้อยละ 33.3 อย่างมีนัยสำคัญ ร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับกลุ่มคน present consistency เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆคงที่

กลุ่มคนที่เป็น future consistency กับการสูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.2880 อธิบายได้ว่า กลุ่มคน future consistency จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่สูงกว่าโอกาสที่จะสูบบุหรี่มากขึ้น ร้อยละ 28.9 อย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับกลุ่มคน present consistency เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆคงที่

กลุ่มคนที่สามารถควบคุมตัวเองได้ดี (positivesc) กับการสูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.1671 อธิบายได้ว่า คนที่สามารถควบคุมตัวเองได้ดี จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่น้อยกว่าคนที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ร้อยละ 16.7 อย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 1 เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆคงที่ ส่วนกลุ่มคนที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ (negativesc) ไม่มีนัยสำคัญ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ต่อเดือน

การคัดเลือกปัจจัยที่อธิบายจำนวนการสูบบุหรี่ต่อเดือน (maun) ใช้เกณฑ์ Akaike's Information Criterion (AIC) ทั้งนี้หาค่า AIC น้อยแสดงว่าโมเดลดังกล่าวมีความเหมาะสมมากกว่าโมเดลอื่นโดยเปรียบเทียบ ในที่นี้ ค่า AIC = 1767.7 โดยได้ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์สมการถดถอย (tobit regression) ได้แก่ อายุ (age) รายได้ (income) ญาติพี่น้องที่สูบบุหรี่ (family) เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ (friend) อายุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก (first) และราคาบุหรี่ (price)

ตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอย (tobit regression) กับจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบบุหรี่ต่อเดือน

ตัวแปร	สัญลักษณ์	Unstandardized Coefficients			
		Coefficients	Std.Err.	z	P>z
อายุ (ปี)	age	13.4048**	7.5532	1.7700	0.0780
รายได้ (บาทต่อเดือน)	income	-0.0079	0.0067	-1.1800	0.2400
ราคาบุหรี่ (บาทต่อซอง)	price	2.7319	1.7646	1.5500	0.1240
ญาติพี่น้องที่สูบบุหรี่	family	82.4271**	38.3432	2.1500	0.0330
เพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่	friend	79.6921	102.0353	0.7800	0.4360
อายุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก (ปี)	first	-14.4699**	6.3823	-2.2700	0.0250
Number of obs. = 138		Log likelihood = -875.8000			
LR chi (13) = 12.8500		Prob > chi2 = 0.0000		Pseudo R2 = 0.0073	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางที่ 4.14 พบว่าจากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลอง ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับจำนวนมวนบุหรี่ต่อวันเชิงบวก คือ อายุ (age) และญาติที่สูบบุหรี่ (family) ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความเชิงลบคือ อายุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก (first) ส่วนตัวแปรราคาบุหรี่ (price) และรายได้ (income) ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนมวนบุหรี่ต่อเดือน ทั้งนี้อธิบายได้ว่า เนื่องจากราคาบุหรี่ที่กลุ่มตัวอย่างซื้อไม่มีความแตกต่างกันมาก และรายได้ของกำลังพล

ส่วนใหญ่เป็นกำลังพลทหารทหารเกณฑ์จึงมีรายได้ที่ไม่แตกต่างกันมาก ส่งผลให้ตัวแปรทั้งสองตัวไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

อายุ (age) กับจำนวนการสูบบุหรี่ต่อเดือนมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 13.4048 (p value 0.0780) อธิบายได้ว่า อายุที่มากขึ้นในแต่ละปีจะส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ประมาณ 14 มวนต่อเดือนอย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 10 เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นคงที่

ญาติที่สูบบุหรี่ (family) กับจำนวนการสูบบุหรี่ต่อเดือนมีความสัมพันธ์เชิงบวก ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 82.4271 (p value 0.0330) คนที่มีญาติสูบบุหรี่มีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นประมาณ 82 มวนต่อเดือนหรือประมาณ 2.7 มวนต่อวัน เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นคงที่

อายุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก (first) กับจำนวนการสูบบุหรี่ต่อเดือนมีความสัมพันธ์เชิงลบ ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -14.4699 (p value 0.0250) อายุที่เริ่มสูบบุหรี่น้อยลงในทุกๆ 1 ปี จะส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นประมาณ 14 มวนต่อเดือนหรือประมาณ 0.5 มวนต่อวัน เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นคงที่

บทที่ 5

สรุปการศึกษา การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์อธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการสูบบุหรี่ จำนวนที่สูบ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกำลังพลทหารช่างที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา โดยทำการเก็บกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ตัวอย่างใน ช่วงเวลาตั้งแต่เดือน เมษายน ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2564 ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาสามารถสรุปได้เป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนที่ 2 การวัดความพอใจของการบริโภคต่างเวลา (time preferences)

ส่วนที่ 3 ลักษณะพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่

ส่วนที่ 4 ความสามารถในการควบคุมตนเอง (self-control)

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

คุณลักษณะของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน ส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ 146 คน (ร้อยละ 48.7) มีอายุเฉลี่ย 26.1 ปี มีสถานะภาพโสด (ร้อยละ 80.4) จบการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย (ร้อยละ 41.3) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 12,545 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 7,411 บาท ในส่วนการสูบบุหรี่กับความเกี่ยวข้องกับคนใกล้ชิดนั้น ส่วนใหญ่มีญาติ(พ่อ แม่ พี่ น้อง) ไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 57.3) แต่มีเพื่อนสนิทจำนวนมากที่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 80.7) ในส่วนโรคประจำตัวตามที่แพทย์ระบุพบว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 92.33) ไม่มีโรคประจำตัวมีเพียงบางส่วนเท่านั้น (ร้อยละ 26.1) โดยโรคที่พบมากที่สุดคือโรคมุมิแพ้ ในส่วนของการดื่มแอลกอฮอล์นั้นพบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.0) ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับคนที่ยังดื่มแอลกอฮอล์อยู่จะดื่มเฉลี่ย 6 ครั้งต่อเดือน

ส่วนที่ 2 การวัดความพอใจของการบริโภคต่างเวลา (time preferences)

การในวิจัยในครั้งนี้มีสมมติฐานว่าคนที่มีความพอใจของการบริโภคต่างเวลา (time preference) ที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่ากลุ่มคนที่มีลักษณะเป็น Present consistency มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจสูบบุหรี่น้อยกว่ากลุ่มอื่น (future bias future consistency และ present bias)

ส่วนที่ 3 ลักษณะพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่

จากการศึกษาพบว่า จะเริ่มลองสูบบุหรี่เมื่ออายุเฉลี่ยประมาณ 16 ปี สูบเฉลี่ยต่อเดือน 200 มวนต่อเดือน โดยมีสาเหตุหลักจากความอยากรู้อยากลอง (ร้อยละ 68.8) และซื้อในราคาเฉลี่ยประมาณ 63 บาทต่อซอง หากคิดเป็นรายเดือนแล้วจะมีรายจ่ายจากการสูบบุหรี่เฉลี่ยประมาณ 1,066 บาทต่อเดือน เมื่อพิจารณาจากโอกาสที่จะสูบบุหรี่พบว่าสูบบุหรี่เมื่อมีเวลาว่างเกือบร้อยละ 40 (ร้อยละ 39.1)

เมื่อถามถึงสาเหตุหลักที่จะมีผลต่อการตัดสินใจ ลด หรือเลิกบุหรี่ พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวมีผลต่อความคิดที่จะเลิก บุหรี่ มากที่สุด (ร้อยละ 57.3) สำหรับวิธีการลดหรือเลิกบุหรี่พบว่าใช้วิธีหักดิบ (เลิกบุหรี่อย่างเด็ดขาดทันทีทันใด) เป็นวิธีที่ผู้สูบบุหรี่ใช้มากที่สุด (ร้อยละ 34.8)

ส่วนที่ 4 ความสามารถในการควบคุมตนเอง

เนื่องจากพฤติกรรมในการควบคุมตนเอง (Self-Control) เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทางผู้วิจัยได้นำมาช่วยอธิบายพฤติกรรมในการสูบบุหรี่ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนในแต่ละคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมควบคุมตนเองในสถานการณ์ต่างๆ แสดงว่าสามารถควบคุมตนเองได้สูง และในทางกลับกันถ้าผู้ตอบแบบสอบถามได้ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมในการควบคุมตนเองน้อยแสดงว่ามีความสามารถในการควบคุมตนเองต่ำ

เมื่อแยกคำถามเชิงบวก (positivesc) และคำถามเชิงลบ (negativsc) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคนสูบบุหรี่และคนไม่สูบบุหรี่ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p \text{ value} < 0.01$) โดยคนที่ไม่สูบบุหรี่จะมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.72 และคนสูบบุหรี่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.30 ต่างกันประมาณ 0.50 คะแนน สำหรับคำถามเชิงลบพบว่าคนสูบบุหรี่และคนไม่สูบบุหรี่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ด้วยสมการโลจิสต์ (logistic regression)

จากการศึกษาพบว่าตัวแปรที่ส่งผลให้ตัดสินใจสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น คือการมีญาติพี่น้องที่สูบบุหรี่ (family) การมีสถานะภาพสมรสแล้ว (status1) และ การมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ (friend) ส่วนปัจจัยที่ส่งผลทำให้ตัดสินใจสูบบุหรี่ลดลง คือ ระดับการศึกษา (edu) ที่สูงขึ้น

การควบคุมตนเอง (self-control) เป็นส่วนหนึ่งของการมุ่งอนาคต จากการศึกษพบว่า คนที่คิดว่าตนเองมีความสามารถด้านงานสิ่งยั่วยวนใจ และคนที่คิดว่าตนเองมีความสามารถในการทำตามแผนที่วางไว้ ลดโอกาสสูบบุหรี่ได้ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Rise (2007) ได้ศึกษาการวางแผนและการเลิกสูบบุหรี่ ด้วยการมุ่งอนาคต พบว่า ผลจากการใช้ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถลดการสูบหรี่ได้ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ นีออน พิณประดิษฐ์ และคณะ (2541) นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เสพสารเสพติด มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่ติดสารเสพติด

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ด้วยสมการถดถอยโทบิต (tobit regression)

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่ต่อเดือนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ (age) และ ญาติที่สูบบุหรี่ (family) ส่วนปัจจัยที่ส่งผลทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่ต่อเดือนลดลง ได้แก่ อายุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก (first) กล่าวคือ ยิ่งเริ่มสูบบุหรี่น้อยเท่าใดก็จะมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นเท่านั้น ส่วนตัวแปรราคาบุหรี่ (price) และ รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม (income) ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนมวนบุหรี่ต่อเดือน ทั้งนี้อาจเนื่องจากราคาบุหรี่ในกลุ่มตัวอย่างบริโภคไม่มีแตกต่างกันมาก และรายได้ของกำลังพลส่วนใหญ่เป็นกำลังพลทหารทหารเกณฑ์จึงมีรายได้ที่ไม่แตกต่างกันมาก จึงส่งผลทำให้ปัจจัยทั้งสองไม่มีผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ต่อเดือน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสูบบุหรี่ของกำลังพลทหารช่างที่ 2 จังหวัด นครราชสีมา พบว่าการมีเพื่อนที่สูบบุหรี่จะส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ อภิชาติ เชื้อสีดา และ ประสิทธิ์ ลีระพันธ์ (2551) พบว่า การมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่จะส่งผลต่อการ ตัดสินใจสูบบุหรี่ เช่นเดียวกันกับการศึกษาของ อัจฉรวรรณ สร้อยทอง (2542) ที่พบว่าการมีบุคคล ใกล้ชิดสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ทั้งนี้อาจเนื่องจากในช่วงวัยรุ่นให้ความสำคัญ กับการคบเพื่อนหลากหลายประกอบกับความอยากรู้อยากลองจึงริเริ่มทดลองสูบบุหรี่กับเพื่อนๆ

การควบคุมตนเอง (self-control) เป็นลักษณะหนึ่งของการมุ่งอนาคต (น้ำเพชร สุขเพ็ง: 2558) จากการศึกษาพบว่า คนที่ไม่สูบบุหรี่มีความสามารถในการควบคุมตนเองสูงกว่าคนสูบบุหรี่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Rise (2007) ที่ได้ศึกษาการวางแผนและการเลิกสูบบุหรี่ด้วยการมุ่ง อนาคตพบว่า ผลจากการใช้ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถลดการใช้บุหรี่ได้ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Robbins and Bryan (2004) พบว่าวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีแนวโน้มต่ำที่จะใช้สารเสพติด และสอดคล้องกับการศึกษาของ กอบบุญ พิงประเสริฐ (2550) พบว่าลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการหลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด

จากอภิปรายจะพบว่า ปัจจัยที่มีต่อการสูบบุหรี่ ได้แก่ การควบคุมตนเอง (self-control) ซึ่งเป็นปัจจัยที่อยากแก่การล่วงรู้และควบคุมได้ เพราะเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การมีญาติพี่น้องสูบบุหรี่ และการคบเพื่อนซึ่งเป็นปัจจัยที่ยังพอควบคุมและหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น การส่งเสริมหรือสนับสนุนการไม่สูบบุหรี่ของวัยรุ่นควรส่งเสริมทั้งปัจจัยและภายนอก ร่วมกับส่วนอื่นๆ ควบคู่กันจึงจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

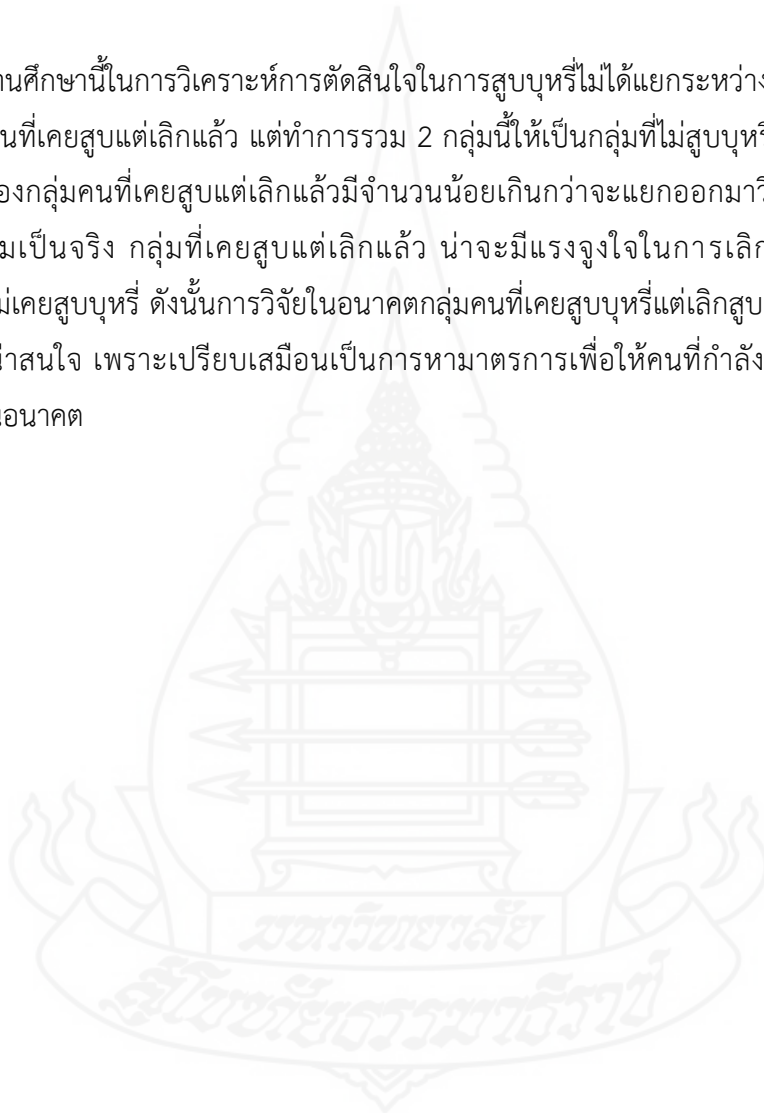
ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งนี

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านบรรทัดฐานทางสังคม (social norm) จากการที่เพื่อนสูบบุหรี่ และการมีญาติพี่น้องสูบบุหรี่ก็กลับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการมีเพื่อนสูบบุหรี่จะเพิ่มโอกาสที่บุคคลดังกล่าวจะตัดสินใจสูบบุหรี่สูงขึ้น ถึงร้อยละ 42 นอกจากนี้ นโยบายรัฐควรมุ่งเน้นไปที่กลุ่มเด็กวัยรุ่น หรือผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่ ซึ่งจากผลการสำรวจของการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า อายุเฉลี่ยของผู้สูบบุหรี่มีอายุเพียง 16 ปี โดยข้อค้นพบที่น่าสนใจนี้คือ พฤติกรรมการควบคุมตนเอง (ความสามารถต้านทานสิ่งยั่วยวนใจได้ดี

และความสามารถทำได้ตามแผนที่ตั้งไว้) มีผลต่อการตัดสินใจสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น มาตรการใดที่จะส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมการควบคุมตนเองเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้บุคคลดังกล่าวจะมีแนวโน้มตัดสินใจบุหรี่ยลดลง

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในครั้งต่อไป

งานศึกษานี้ในการวิเคราะห์การตัดสินใจในการสูบบุหรี่ไม่ได้แยกแยะระหว่างกลุ่มคนที่ไม่สูบบุหรี่ และกลุ่มคนที่เคยสูบบุหรี่แล้ว แต่ทำการรวม 2 กลุ่มนี้ให้เป็นกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มคนที่เคยสูบบุหรี่แล้วมีจำนวนน้อยเกินกว่าจะแยกออกมาวิเคราะห์ต่างหากได้ ซึ่งในความเป็นจริง กลุ่มที่เคยสูบบุหรี่แล้ว น่าจะมีแรงจูงใจในการเลิกสูบบุหรี่ที่แตกต่างจากคนที่ไม่เคยสูบบุหรี่ ดังนั้นการวิจัยในอนาคตกลุ่มคนที่เคยสูบบุหรี่แต่เลิกสูบแล้วก็น่าจะเป็นกลุ่มที่มีความน่าสนใจ เพราะเปรียบเสมือนเป็นการหามาตรการเพื่อให้คนที่กำลังสูบบุหรี่อยู่ตัดสินใจเลิกบุหรี่ในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรุงเทพธุรกิจ. (2562). *ไทยสูญเสียทางเศรษฐกิจมากกว่ารายได้ภาษีบุหรี่ 3.2 เท่า*. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/836671>
- กมลพร สวนสมจิตร และคณะ 2538 อ้างถึงใน สายสมร เฉลยกิตติ และ สมพิศ พรหมเดช. (2556). “ปัจจัยพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของทหารกองประจำการกองร้อยพลเสนารักษ์โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า”. สืบค้นจาก <https://he.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/download/16017/14583/>
- จิระพงษ์ เต็มเปี่ยม. (2561). *พฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่คนไทย*. สืบค้นจาก <https://www.naewna.com/politic/columnist/35546>
- ชวนากร ชูศรีชาติ. (2561). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ลดผู้สูบบุหรี่: กรณีร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล”. สืบค้นจาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_6004010044_992010256.pdf
- ชัยณรงค์ ศรีรักษ์. (2554). “การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของอุปสงค์และการประเมินมูลค่าความสูญเสียทางเศรษฐกิจของการสูบบุหรี่มีตนเอง: กรณีศึกษาผู้ป่วยโรคมะเร็งปอดที่เข้ารับการรักษาที่ ศูนย์มะเร็งอุดรธานี”. สืบค้นจาก <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/267452>
- ชินพัฒน์ เงินสงเสริม และ พงศา พรชัยวิเศษกุล. (2558). “การศึกษาของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจงดสรรโควตาโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้กับร้านช่องทางด้วยแบบจำลองโทบิต (Tobit Model) กรณีศึกษา ช่องทางการจัดจำหน่าย xxx”. สืบค้นจาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/econswu/article/download/75002/60487/>
- ไทยทีพีเอส. (2562). *WHO เผยบุหรี่คร่าชีวิตทั่วโลก 8 ล้านคนต่อปี*. สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th/content/280471>
- _____. (2561). *12 สารพิษสำคัญจากควันบุหรี่*. สืบค้นจาก https://news.thaipbs.or.th/content/272519?read_meta=%7B%22label%22%3A%22articlepage_number1%22%2C%22group%22%3A%22NA%22%7D

- นิเวศน์ เหมวชิรวรากร. (2557). *The Marshmallow Test*. สืบค้นจาก
<https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/107315>
- พรรณปพร ลีวิโรจน์ และ อรรวรรณ คุณสนอง. (2559). “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และผลการพัฒนาโปรแกรมการปรับความคิดและพฤติกรรม เพื่อลดการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา”. สืบค้นจาก
[http://www.trc.or.th/trcresearch/pdffiles/ART%2012/cat12%20\(5\).pdf](http://www.trc.or.th/trcresearch/pdffiles/ART%2012/cat12%20(5).pdf)
- “พระราชบัญญัติ ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560” ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นจาก
<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/039/27.PDF>
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. “กรอบแนวคิดทางทฤษฎี”. สืบค้นจาก
http://cmuir.cmu.ac.th/bitstream/6653943832/21963/5/econ0250ps_ch2.pdf
- _____ . “ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง”. สืบค้นจาก
https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2556/econ41256sc_ch2.pdf
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (2559). “เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง” สืบค้นจาก
http://etheses.aru.ac.th/PDF/1254851511_05.PDF
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554). “ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด แรงจูงใจ และทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อหนังสือการ์ตูนความรู้แนววิทยาศาสตร์ฉลาดรู้ของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร”. สืบค้นจาก
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Mark/Piyanuch_L.pdf
- มหาวิทยาลัยมหิดล ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อควบคุมยาสูบ. (2561). รายงานสถิติการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2561. สืบค้นจาก
<http://www.trc.or.th/th/media/attachments/2562/01/29/2561.pdf>
- วิชาการ. (2556). *ทฤษฎีแรงจูงใจ*. สืบค้นจาก
http://thongkred99.blogspot.com/2013/07/blog-post_8819.html
- วินัย เพชรช่วย. (ม.ป.ป.). *ทฤษฎีการเสริมแรง*. สืบค้นจาก
<http://www.oocities.org/vinaip/knowledge/wmotive04.htm>
- วิบูลย์ จุง. (2558). *ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ Maslow's Hierarchical Theory of Motivation*. สืบค้นจาก <https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=wbj&month=07-122007&group=29&gblog=3>

- วรวิทย์ น้อยพันธุ์ อ่างถึงโน อูษา ชุกลิน และ วรณกิตต์ วรณศิลป์. (2563). “ศึกษาการรับรู้และความเข้าใจของภาคประชาชนต่อความสำคัญ ของการใช้พร้อมเพย์กรณีศึกษา ประชากรใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. สืบค้นจาก <https://rsujournals.rsu.ac.th/index.php/rgrc/article/download/1980/1561/>
- วรัฐา นพพรเจริญกุล และ ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ. (2562). “ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนา ลักษณะมุ่งอนาคตที่มีต่อความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 5”. สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/download/177695/149275/>
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฉบับที่ 28. (2549). *ผลกระทบของการสูบบุหรี่*. สืบค้นจาก <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=28&chap=6&page=chap6.htm>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). *การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560*. สืบค้นจาก http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขาสุขภาพ/พฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุรา/2560/2560_Full-Report.pdf
- สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข. (2559). *แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ พ.ศ. 2559 – 2562*. สืบค้นจาก http://e-lib.ddc.moph.go.th/pdf/material_415/material_415.pdf
- สมยศ ประจันบาล. (2558). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายของครัวเรือนไทย ปี พ.ศ.2548–2555”. สืบค้นจาก <http://libdcms.nida.ac.th/thesis6/2558/b191158.pdf>
- อภิชาติ เชื้อสีดา และ ประสิทธิ์ ลีระพันธ์. (2551). “พฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนจำหน่ายอาหารเรือ และการตอบสนองต่อนโยบายการควบคุมการบริโภคยาสูบของกองทัพเรือในโรงเรียนจำหน่ายอาหารเรือ” สืบค้นจาก <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/207413>
- อัจฉราวรรณ สร้อยทอง. (2542). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น” สืบค้นจาก <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/90768>
- Pmtech 3200.1005. (2015). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/pmtech32001005/home/phvtikrrm-phu-briphokh>

- มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. (ม.ป.ป.). *บุหรี่ยุทธศาสตร์..และสิ่งที่ควรรู้*. สืบค้นจาก
http://www.ashthailand.or.th/content_attachment/file_storage/files/บุหรี่ยุทธศาสตร์และสุขภาพสิ่งที่ควรรู้%20compressed.pdf
- Amanda J Sowden. (1998). *Mass media interventions for preventing smoking in young people*. Retrieved from
<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD001006/abstract>
- Angus Deaton. (2005). *Franco Modigliani and the Life Cycle Theory of Consumption*. Retrieved from
<https://www.princeton.edu/~deaton/downloads/romelecture.pdf>
- Bushnell et al. (1997). *Tobacco use is the single most important preventable cause of death in military personnel*. Retrieved from
<https://academic.oup.com/milmed/article/162/11/715/4831574?login=true>
- Jensen et al. (1986). *The Effect of Cigarette Smoking on Army Physical Readiness Test Performance of Enlisted Army Medical Department Personnel*. Retrieved from
<https://academic.oup.com/milmed/article-abstract/151/2/83/4851604>
- Hagger, M. S., Zhang, C. Q., Kangro, E.-M., Ries, F., Wang, J. C. K., Heritage, B., & Chan, D. K. C. (2018). *Trait self-control and self-discipline: Structure, validity, and invariance across national groups*. *Current Psychology*. Retrieved from
<https://link.springer.com/article/10.1007/s12144-018-0021-6>
- Jostein Rise. (2007). *Quitting Smoking: Applying an Extended Version of the Theory of Planned Behavior to Predict Intention and Behavior*. Retrieved from
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1751-9861.2005.tb00003.x>
- Mary Ellen Marsden. (1999). *Prevention in the Military*. Retrieved from
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781410601353-27/prevention-military-robert-bray-mary-ellen-marsden-john-mazzuchi-roger-hartman>
- MasterClass. (2020). *A Guide to the 5 Levels of Maslow's Hierarchy of Needs*. Retrieved from
<https://www.masterclass.com/articles/a-guide-to-the--levels-of-maslows-hierarchy-of-needs>

- Reuben N. Robbins and Angela Bryan. (2004). *“Relationships Between Future Orientation, Impulsive Sensation Seeking, and Risk Behavior Among Adjudicated Adolescents”*. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0743558403258860>
- Ruth E Malone Kenneth E Warner. (2012). *Mass media campaigns to promote smoking cessation among adults: an integrative review*. Retrieved from <https://tobaccocontrol.bmj.com/content/21/2/127.short>
- Saul McLeod. (2018). *What Is Operant Conditioning and How Does It Work?* Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/operant-conditioning.html>
- Schei E. and Sogaard A.J.. (1994). *The Impact of Military Service on Young Men’s Smoking Behavior*. Retrived from <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0091743584710334>
- Sirje Virkus. (2009). *Leadership Dimensions: Culture and Leadership Consumption*. Retrieved from https://www.tlu.ee/~sirvir/IKM/Leadership%20Dimensions/future_orientation.html
- StudyCorgi. (2021). *Motivation Theory by Henry Murray and Abraham Maslow*. Retrieved from <https://studycorgi.com/motivation-theory-by-henry-murray-and-abraham-maslow/>
- Therese Harper et al. (2012). *Acute Exercise Effects on Craving and Withdrawal Symptoms among Women Attempting to Quit Smoking Using Nicotine Replacement Therapy*. Retrieved from <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-smoking-cessation>
- World Health Organization (n.d.) *31 May is World No Tobacco Day*. Retrieved from <https://www.who.int/campaigns/world-no-tobacco-day>

ภาคผนวก

ชุดที่

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ข้อมูลที่ได้จะใช้เพื่อการศึกษาทางวิชาการ เท่านั้น จะไม่มีการเก็บข้อมูลที่จะสามารถระบุหรือเปิดเผยตัวตนของท่านแก่สาธารณชน ขอเน้นว่า คำตอบขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของคุณ ซึ่งคำตอบต่าง ๆ ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ขอความร่วมมือจากทุกท่านตอบแบบสอบถามทุกข้ออย่างตรงตามความเป็นจริง และขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน (มี 4 หน้า) ผู้ที่สอบบุหรืกรณาตอบคำถามทั้งหมด 3 ส่วน แต่สำหรับผู้ที่ไม่ได้สอบบุหรืกรณาตอบคำถามเฉพาะส่วนที่ 1 และ 2 เท่านั้นกรณาอ่านอย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เพื่อข้อมูลที่ถูกต้อง

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไป

1. อายุ..... ปี
2. วุฒิการศึกษาสูงสุดปัจจุบัน

☐ (1) ต่ำกว่า ม.3 (ระบุ)	☐ (2) ม.3	☐ (3) ม.6/ปวช.
☐ (4) อนุปริญญา/ปวส.	☐ (5) ปริญญาตรี	
☐ (6) สูงกว่าปริญญาตรี (ระบุ).....		
3. สถานภาพ

☐ (1) โสด	☐ (2) สมรส	☐ (3) หย่าร้าง/หม้าย/แยกทางกันอยู่
----------------------------------	-----------------------------------	---
4. ท่านมีรายได้บาท/เดือน (กรณาระบุ)
5. ท่านมีค่าใช้จ่ายบาท/เดือน (กรณาระบุ)
6. ท่านมี พ่อ แม่ พี่ น้อง ภรรยา ลูก ที่อยู่ในบ้านเดียวกันสอบบุหรืหรือไม่

☐ (0) ไม่มี	☐ (1) มี
------------------------------------	---------------------------------
7. ท่านมีเพื่อนที่สนิทที่สุดสอบบุหรืหรือไม่ (เพื่อนที่สนิทที่สุดอาจมีมากกว่า 1 คน)

☐ (0) ไม่มี	☐ (1) มี
------------------------------------	---------------------------------
8. คุณมีโรคประจำตัวหรือไม่ (โรคประจำตัวตามที่แพทย์ระบุ)

☐ (0) ไม่มี	☐ (1) มี (โปรดระบุชื่อโรค).....
------------------------------------	--

9. การดื่มน้ำหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

(0) ไม่ดื่ม

(1) ดื่ม โดยดื่มเฉลี่ย ครั้ง/เดือน ระยะเวลาที่ดื่ม ปี

(2) เคยดื่มแต่เลิกแล้ว

10. การสูบบุหรี่

(0) ไม่สูบ

(1) สูบ

(2) เคยสูบแต่เลิกแล้ว เป็นเวลานาน.....ปี

ส่วนที่ 2 การตัดสินใจในทางเลือก

คำถามส่วนที่ 2.1

1. ถ้ามีทางเลือก 2 ทางเลือกดังต่อไปนี้ ท่านจะเลือกทางเลือกใด

ทางเลือก ก. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 200 บาท ในวันนี้

ทางเลือก ข. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 300 บาท ในอีก 30 วันข้างหน้า

1. ทางเลือก ก. 2. ทางเลือก ข.

2. ถ้ามีทางเลือก 2 ทางเลือกดังต่อไปนี้ ท่านจะเลือกทางเลือกใด

ทางเลือก ก. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 200 บาท ในอีก 6 เดือนข้างหน้า

ทางเลือก ข. ท่านจะได้รับเงิน จำนวน 300 บาท ในอีก 7 เดือนข้างหน้า

1. ทางเลือก ก. 2. ทางเลือก ข.

คำถามส่วนที่ 2.2

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้ในระดับใด ทั้งนี้ ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความคิดเห็นของคุณตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย X ในช่องที่คุณต้องการให้คะแนนระหว่าง 1 – 5 โดย 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อที่	ข้อความ	1 ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	2	3	4	5 เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1	ฉันเป็นคนที่สามารถต้านทานสิ่งยั่ววนใจได้ดี					
2	ฉันมีความยากลำบากในการเลิกนิสัยที่ไม่ดี					
3	ฉันเป็นคนซื่อเกียจ					

ข้อที่	ข้อความ	1 ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	2	3	4	5 เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
4	ฉันมักพูดเรื่องที่ไม่เหมาะสม					
5	ฉันทำบางเรื่องที่ส่งผลเสียต่อตัวเอง หากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่สนุก					
6	ฉันจะปฏิเสธเรื่องที่จะส่งผลเสียกับตัวเอง					
7	ฉันปรารถนาให้ตัวเองมีวินัยกับตนเองมากกว่านี้					
8	คนอื่นมักพูดว่าฉันเป็นคนที่วินัยค่อนข้างเคร่งครัดกับตัวเอง					
9	ความเพลิดเพลินใจและความสนุกบางครั้งส่งผลให้ฉันทำงานไม่เสร็จ					
10	ฉันมีปัญหาเรื่องการจดจ่อกับเรื่องบางเรื่อง					
11	ฉันสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในระยะยาว					
12	บางครั้งฉันไม่สามารถหยุดตัวเองให้ทำบางสิ่งได้ แม้จะรู้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ผิด					
13	บ่อยครั้ง ฉันมักตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยไม่ได้พิจารณาทางเลือกต่างๆ อย่างถี่ถ้วน					
14	ฉันประสบกับความยากลำบากในการเริ่มทำงานต่างๆ					
15	ฉันสามารถจัดการภารกิจที่ต้องทำได้ในทันทีทันใด					
16	ฉันประสบกับความยากลำบากในการเริ่มทำงาน					
17	ฉันมักจะเลื่อนการตัดสินใจออกไป					
18	ฉันมักเริ่มงานทันที					
19	ฉันต้องการอะไรมาผลักดันในการเริ่มต้นสิ่งต่างๆ					
20	ฉันมักสามารถทำได้ตามแผนที่ตั้งไว้					

ส่วนที่ 3 ลักษณะพฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่

ตอบเฉพาะคนที่สูบบุหรี่

1. ท่านสูบบุหรี่ครั้งแรกเมื่ออายุกี่ปี..... ปี (กรุณาระบุ)
2. ท่านมีค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่.....บาท/เดือน

3. ท่านสูบบุหรี่.....มวน/เดือน
4. ท่านสูบบุหรี่มานาน..... ปี
5. ท่านซื้อบุหรี่..... บาท/ซอง (กรุณาระบุ)
6. ท่านสูบบุหรี่ครั้งแรก เพราะสาเหตุใด (ตอบ 1 ข้อที่คิดว่าสำคัญที่สุด)
- (1) อยากรู้ อยากลอง (2) เข้าสังคม (3) เพื่อนชักชวน
- (4) สูบแล้วดูเทโก้โก้ (5) เลียนแบบดาราดารา (6) แสดงความเป็นชายชาตรี
- (7) มีความเครียดกังวล (8) ดึงดูดเพศตรงข้าม (9) เลียนแบบคนในครอบครัว
- (10) ไม่รู้ว่าบุหรี่มีพิษภัย (11) การยอมรับจากสังคม
- (12) ความต้องการส่วนตัว อื่นๆ (ระบุ).....
7. ท่านมักจะสูบบุหรี่โอกาสใด ในระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมา (ตอบเพียง 1 ข้อที่คิดว่าบ่อยที่สุด)
- (1) หลังมื้ออาหารทุกมื้อ (2) หลังตื่นนอนและก่อนเข้านอน
- (3) เมื่อมีเวลาว่าง (4) เมื่อรู้สึกเครียด และกดดัน
- (5) ทุกครั้งที่เห็นคนอื่นสูบบุหรี่ (6) ทุกครั้งที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- (7) ก่อนมื้ออาหารทุกมื้อ อื่นๆ (ระบุ).....
5. กรณีที่ ท่านต้องการจะ ลด หรือเลิกการสูบบุหรี่ ท่านคิดว่าอะไรคือเหตุผลหลัก (ตอบเพียง 1 ข้อที่เป็นเหตุผลหลัก)
- (1) ญาติพี่น้องขอร้อง (2) มีปัญหาด้านสุขภาพ (3) เพื่อครอบครัว
- (4) มีผลกระทบต่อรายได้ (5) ไม่มีเหตุผล อยากเลิกเอง
- อื่นๆ (ระบุ).....
6. กรณีที่ ท่านต้องการจะ ลด หรือเลิกการสูบบุหรี่ ท่านคิดว่าท่านจะใช้วิธีใดที่คิดว่าจะได้ผลมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อ ที่คิดว่าได้ผลมากที่สุด)
- (1) หักดิบ (2) ไม่พกบุหรี่ (3) พกบุหรี่ในจำนวนที่จำกัด
- (4) เคี้ยวหมากฝรั่งหรืออมลูกอม (5) หากิจกรรมอื่นทำ
- อื่นๆ (ระบุ)
7. ท่านคิดว่าการสูบบุหรี่ของท่าน จะส่งผลกระทบต่อคนรอบข้างใช่หรือไม่
- (0) ไม่ใช่ (1) ใช่

*** ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ***

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสุภานุวงศ์ โยฤตฤ
วัน เดือน ปีเกิด	15 พ.ค. 2532
สถานที่เกิด	อำเภอโพธารนบุรี จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ- ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ 2557
สถานที่ทำงาน	ห้องสมุด วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	บรรณารักษ์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

